JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1861. Woensdag 20 November. N°. 93

Hoofd-Bureau. Te *Batavia* bij H. M. VAN DORP; te *Samarang* bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te *Soerabaija* bij LE ROY & Co., te *Passeroean* bij WEIJERMANS & Co., te *Cheribon* bij BLOK & Co.; te *Tagal* bij Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT; te *Madioen* bij C. A. VAN DER VOORT; te *Padang* bij H. R. VAN WIJK, Rzn.; te *Muntok* bij H. ORTH; te *Amboina* bij A. HARMSEN; te *Makassar* bij W. EEKHOUT & Co. en voor *Nederland* bij J. NOORDENDORP, Rijnmarkt te Amsterdam.

Prijs per half jaar voor *Batavia* ... ƒ 12,50.
„ „ „ „ *Java* ... „ 15,—
„ „ „ „ *Buitenbezittingen* ... „ 17,50.
„ „ „ „ *Nederland* ... „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven franco.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week voor posttijd.

De prijs der Advertentiën is 50 cents voor de Vijf woorden.
Bij eenste of meerdere herhaling 25 „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behooren twee BIJVOEGSELS.

ADVERTENTIËN.

Getrouwd:

J. F. L. KESSLER
en
D. J. A. KOENEN.

Batavia, 13 November 1861. (3975)

Bevallen van een' ZOON, *G. J. Vlaanderen, Rutgers.*
MUNTOK, 20 October 1861. (3972)

Heden bevil voorspoedig van eene welgeschapen DOCHTER, *J. W. C. Ziegeler*, echtgenoot van W. DE VAL.
SEMINIS (Borneo-Westkust), den 6 November 1861. (3988)
Eenige kennisgave.

Bevallen van een' ZOON, *O. J. W. van Bennekom*, geb. *van Bennekom*.
SOERABAIJA, 12 November 1861.
Eenige kennisgave. (4014)

Onlangs ontvingen wij het voor ons maar al te droevig berigt van het overlijden van onzen beminden vader en behuwd-vader, *Willem de Val*. Op den 16den Augustus jl. van verlof uit Nederland teruggekeerd overleed hij den 7den September daaraanvolgende in het Hospitaal te *Weltevreden*.

W. DE VAL.
J. W. C. DE VAL.
Ziegeler.

SEMINIS (Borneo's Westkust) den 1sten November 1861.
Eenige kennisgave. (3989)

Met diep leedwezen ontvingen wij de tijding dat onze beminde broeder, de Majoor *G. J. P. van Harrevelt*, den 5den October jl. te *Siboglia*, na eene smartelijke ziekte is overleden.

C. J. VAN HARREVELT.
W. K. F. VAN HARREVELT.

BATAVIA, 20 November 1861.
Eenige kennisgave. (4010)

Op Donderdag 21 dezer zullen de Ondergeteekenden in Vendutie

VERKOOPEN:

H. v. L. & Co.	3 Kisten 4/4 CALICOTS.		meer of min door zeewater beschadigd.
„	2 „ 4/4 „		
„	1 „ 5/4 „		
H. v. L. & Co.	1 „ 5/4 „		
H. v. L. & Co.	1 „ GORDIJNGOED.		
HBS	1 „ DIEMETS.		
GS	1 „ TAFELGOED.		

48 Tobben STAAL.

aangebragt van Nederland per *Julie Claire*.

Alsmede:

4 Balen DRILLS. } min of meer door zee-
3 „ Rood GAREN. } water beschadigd.

(4035) Gebr. ROSELJE EN Co.

OP HUNNE VENDUTIE

van Morgen 21 dezer,

zal door de Ondergeteekenden worden verkocht:

50 Vaatjes BOTER.
20 Kisten à 1 dozijn Rooden WIJN.
20 „ 50 flesschen „
12 Friesche KLOKKEN.
1 Kist SAVONS PARFUMES.
1 „ diverse PARFUMERIEN.
1 „ SPEELKAARTEN.
1 „ SCHOTELDEKKERS van IJzerglas.

(4033) Gebr. ROSELJE EN Co.

VENDUTIE

op Donderdag, 21 November 1861,

voor het Commissiehuis van

Gebrs. Roselje & Co.,

van BOTER, ordinaire en fijne WIJNEN, Vingerglazen, Savons, Cartonnages, Friesche Klokken, Engelsche Hemden, gouden en verguld Horologien, Sokken en Kousen, gebleekte en gedrukte Shirting, Fransche Madapollams, Gordijngoed, etc.

alsmede:

15 collis beschadigde Lijnwaden.

(3997)

De Ondergeteekenden zullen op hunne **VENDUTIE** van morgen tot sluiting van rekening verkoopen de ondervolgende

Japansche Goederen, t. w.

35 NAAIDOZEN.
24 HOMBERDOZEN.
20 THEEKISTJES en SAMBALBAKKEN.
50 Pors. ETENDRAGERS.
10 SCHUTSELS van 8 Bladen.
10 „ „ 6 „

(4034) Gebr. ROSELJE EN Co.

VENDUTIE

Op Donderdag 21 November 1861,

wegens vertrek voor het woonhuis van den heer

ONDAATJE, (*Passer-Baroe*) *Noordwijk*,

door

VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

van

CANAPE'S, STOELEN, KASTEN, TAFELS, LEDIKANTEN, SPIEGELS en SCHILDERIJEN, HANG- en TAFELLAMPEN, PORCELEIN-, GLAS- en AARDEWERK, RIJTUIGEN, PAARDENTUIGEN, etc.

(3991)

Vendutie

op Vrijdag den 22sten November 1861,

voor het Commissiehuis van

CASSALETTE & CO.,

van

Lijnwaden,

als:

Drills, Madapollams, Shirtings, benevens 30 fraaije Knaapjes, 10 stel à 5 koperen Presenteerbladen, 250 stel Idem à 2 Bladen, 10 Kabinetjes, 10 Bijouterie Kistjes.

Verder:

Dranken en Provisiën.

Voorts:

eene STOOMMACHINE

van zes Paardenkrachten met Ketel geheel compleet.

en

IJZEREN RAMEN en DAKVENSTERS, IJZEREN HEKWERK, BALANSEN, BASCULES &c.

een Wanmolen

en

8 kisten fraai SPEELGOED,

in kleine Kavelingen. (3999)

OP DE VENDUTIE

van VRIJDAG den 22 November 1861

zal nog worden verkocht:

50 marmersteenen voor TAFELS, WASCHTAFELS, CONSOLES, etc.
10 ronde idem voor SALONTAFELS.

benevens:

50 kisten echt Kitsinger BIER.
5 „ GROENTEN in potten.
150 vaatjes diverse Groenten, als: ZUURKOOL, ROODE KOOL, ANDIJVIE, BLOEMKOOL, SPRUITJES, enz.
3 kisten KRUISBESSEN in flesschen.

en

56 dozijn CHAMPAGNE van *Jules Mumm*.

verder:

2 kisten 250 doz. STROPANTOFFEL.
4 „ GLAS KRALEN.
1 „ KOETSIERSHOEDEN.
1 „ 100 doz. CEINTURES.
1 „ ZEEP en PARFUMERIE van *Pivert* en *Monpelas*, alles in kleine kavelingen.

en

MK / LBdB & C / K & C — 8 balen rood Garen no. 28, min of meer beschadigd aangebragt per *Kortenaar*.

en ten slotte:

1 kist fraaije ÉTAGERE VOORWERPEN enz., zeer geschikt voor Cadeaux.
1 „ fraaije gekleede POPPEN met beweegbare oogen.

en

FRANSCH SPEELGOED,

alles in koopjes gerangschikt.

Daags te voren te bezigtigen.

(4046) CASSALETTE en Co.

OP DE VENDUTIE

VAN

Vrijdag den 22 November aanstaande

voor het Commissiehuis van

CASSALETTE & C°.,

zullen nog worden VERKOCHT: de navolgende

LANDBOUWKUNDIGE INSTRUMENTEN,

als:

Een ONDERGRONDPLOEG.
„ AANAARDPLOEG.
„ HANDAANAARDPLOEG.
„ Driescharige HAKPLOEG met hefboom.
„ Vijfschare HAKPLOEG met dubbele hefboom.
„ Drieschärige SCHOFFELPLOEG met verzetbare risters.
„ Houten EGGE met ijzeren tanden voor ligten-grond.
„ IJzeren EGGE voor kleigrond.
„ IJzeren ronddraaijende EGGE.
„ IJzeren KLUITENBREKER.
„ MAISONTKORRELAAR.
„ HANDKORENMOLEN.
„ HAKSELSNIJDER met twee stellen extra essen.
„ IJzeren HEKELDORSCHWERKTUIG met Strooschudder.
„ Liggende IJzeren ROSMOLEN voor twee Trekdieren.
„ KAF- of WANMOLEN met elf Zeeften.
„ Holle CIJLINDER van dun plaatijzer tot zuivering en sortering van Cochenille.

(3998)

Op de Vendutie

van VRIJDAG den 22 November 1861,
zullen nog worden verkocht:
Een factuur kleine en groote Spiegels,
waaronder 4 paren fraaije Fransche **SPIEGELS**
met supporto fraaije Schilderijen.
1 Médaillon Schilderij met Uurwerk, Hangklokken, Pendules, Vazen, Inktkokers, Bierkannen etc.

(4045) CASSALETTE en Co.

VENDUTIE

op Maandag den 25 November 1861,
WEGENS VERTREK,
voor het Woonhuis van den Hoog Edel Gestr. Heer

G. VOGELPOOT,

Kebon Sirie, hoogte van *Tanah-Abang*,
DOOR

CASSALETTE & C°.,

van deszelfs goed onderhouden ***INBOEDEL***, bestaande grootendeels uit Europ. MEUBELS, als: 1 Ameublement bekleed met Velours d'Utrecht, Consoles met marmeren bladen, ronde en ovale Sopha-Tafels, Uittrek-Eettafels, Speeltafels, Etagère en Boekenkasten, Spiegels en Schilderijen, uitmuntende Engelsche Moderateur-, Kroon-, Muur- en Tafellampen, Fransche Lampen met abat-jours, Pendules, een voor dit klimaat vervaardigde PIANINO enz., enz.

Mahonieshouten Kleerkasten, Toilet- en Scheerspiegels, IJzeren en Houten Ledikanten, Waschtafels met marmeren bladen enz., enz., Cristallen en Porseleinen Serviezen, Zilver en Pleetwerken, Keuken- en Dispensgereedschappen, Martevanen, Leksteenen, Bloemen in potten, enz.

Verder:

4 Spannen deugdzame Paarden,
ENGELSCHE TUIGEN,
waaronder voor vierspan,
1 sterke en gemakkelijke Reiswagen,
1 PALANQUIN,
1 VIS-à-VIS enz,

Alles Zondag te voren 24 dezer, voor een ieder te bezigtigen. (4001)

OP DE VENDUTIE

van Maandag den 25sten dezer, ten huize van den HoogEdelG. Heer G. VOGELPOOT, zullen alsnog uithoofde van vertrek worden verkocht:

Een goedgedresseerd sterk en gezond Sandelwood RIJPAARD.
Een bijna nieuwe Engelsche BENDIE met een zeer goed PAARD en slechts weinig gebruikt Engelsch TUIG.

(3987) CASSALETTE EN Co.

VENDUTIE

op **Maandag 25 November 1861**,
voor het Commissiehuis van

VAN RIET & TER GOUW,

VAN DIVERSE

LIJNWADEN,

PROVISIEN, DRANKEN, VERWWAREN, GALANTERIEN, MODEWERKEN, etc.

VOORTS:

C H S 3 Balen $^4/_4$ ruwe DRILLINGS,
18 Kisten $^6/_4$ ruwe KATOEN,
2 „ $^5/_4$ „

EN

Zes Kroonvogels.

(4038)

OP DE VENDUTIE

van den 26 Nov. 1861,
zullen door

VAN RIET & TER GOUW

worden verkocht:

Twee HUIZEN van Bamboe en Steen met Pannen gedekt, zijnde Opstallen staande op den grond van den Bazaar Tanabang alhier, bij de boeken der Kongsie geregistreerd onder de nommers 34 en 35 toebehoorende aan de gezamentlijke erfgenamen van den Kapitein der Chinezen ONG BOKNHIAN en laatstelijk bewoond door den Chinees LIM TIANGKOE. (4039)

Vendutie

op Dingsdag den 26 November 1861,
voor het Commissiehuis van
Abeelen, Dennison & Co.,
van:
4 paren groote Fransche
SPIEGELS in vergulde Lijsten,
hoog 4 à $5^1/_2$ voet.

KROONLAMPEN

van 6, 5, 4, 3 en 2 Lichten.
Amerikaansche ZEEP in kistjes, WATERCRACKERS in heele en halve blikken.
Engelsche Wagen- en Bendij-Tuigen en Zadels.
88 vaten SPEK, 200 vaten SPIJKERS (draadnagels.)
3 Brandwaarborg-kasten,
10 stellen Mailkoffers,
LIJNWADEN, ZEILDOEK, ronde TAPIJTEN en ALCATIVEN.

(4032) ABEELEN, DENNISON en Co.

Vendutie

Dingsdag 26 November 1861,
wegens verhuizing,
voor het woonhuis van den WelEdel Gestrengen Heer

M. W. VAN GORKUM,
Goenoeng-Saharie nabij Pinto-Bidsie

DOOR

VAN RIET & TER GOUW,

van eenen zeer netten

INBOEDEL,

bestaande uit:
Kasten, Stoelen, Tafels, Ledikanten, Consoles, Porselein, Glas- en Aardewerk, eene groote Schrijflessenaar, een dubbelloop Jagtgeweer met kist.

VOORTS:

Een Makassaarsch RIJPAARD hoog 4 voet. $1^1/_2$ duim.
Een Sandelhout do. „ 4 „
Een do. do. „ 4 „
Een Span donkerbruine hardloopende WAGENPAARDEN.
Een Fraaije TENWAGEN.
Twee Bengaalsche Melkgevende KOEIJEN.
Benevens een BENDIE met PAARD en TUIG. (4040)

VENDUTIE

op Woensdag den 27 November 1861,
voor de Pakhuizen van de Heeren

B. ANDREAS & Co.,

door

John Pryce & Co.,

à 4 pCt. Vendusalaris,
tot sluiting van Rekening,
van

DIVERSE LIJNWADEN,

SARONGS, LAKEN, IJZERWERKEN, ASSEN voor REISWAGENS, KAPLEDER, Koperen- en IJzeren SPIJKERS, RIJTUIGSLOTEN, GRENDELS, KNIPPEN, BOREN, SCHROEVEN, KNOOPEN, NAALDEN, VEERSTAAL, RIJTUIG ORNAMENTEN, 300 Tobben STAAL, enz., enz.

En ten 11 ure precies,
ten overstaan van de Bataviasche Weeskamer:

HET TOKO-GEBOUW,

thans geoccupeerd door de firma B. ANDREAS & Co., gelegen aan de Groote Rivier, verponding No. 8986,
alsmede:

HET HUIS EN ERF,

gelegen nabij het Koningsplein, aan den weg naar Parapattan, verponding No. 8259, vroeger geoccupeerd door den WelEd. Heer B. ANDREAS. (4041)

VERKOOP VAN EFFECTEN.

Op eenen nader te bepalen dag in het begin der volgende maand zullen de Ondergeteekenden op publieke ***Vendutie*** verkoopen:

25 ***Aandeelen*** in de JAVASCHE BANK.
10 „ in de BATAVIASCHE. ZEE- en BRANDASSURANTIE MAATSCHAPPIJ.
4 „ in de NEDERLANDSCHE LLOYD.
9 „ in de ESCOMPTO MAATSCHAPPIJ.
5 „ in de SOERABAIJASCHE ZEE-ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ.
18 „ NED. IND. STOOMBOOT MAATSCHAPPIJ.
2 „ in het BATAVIAASCH PRAAUWENVEER.
5 „ [illegible] BEMONSTGUNNINGEN en
15 „ IJSSOCIETEIT.

(3990) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE

MAANDAG en DINGSDAG, den 9den en 10den December 1861,
wegens vertrek:
voor het woonhuis van den HoogEdel Gestrengen Heer

J. C. de Kock van Leeuwen,

op het Koningsplein,
door

CASSALETTE & CO.,

van deszelfs keurigen en goed onderhouden

INBOEDEL,

meest van Europeesch fabriekaat en ***massief mahonijhout***, te omslagtig om te beschrijven; echter dienen bijzonder te worden vermeld: een assortiment ***Carcel-*** en andere ***Lampen*** van het beste systeem en kwaliteit; ***Serviezen*** van ***Porcelaine de Sèvres***; ***keurig Kristalwerk***; ***Electro-*** en ***Ruolz Pleetwerk***; slechts weinig gebruikt ***Zilver-Tafelgereedschap, enz., enz.***

EEN PIANINO,

uit de fabrijk van *F. Berden & Co.*, te *Brussel*,

waardevolle Bronswerken,

enz., verder:

5 span goedgedresseerde en sterke Wagenpaarden, waaronder een Vierspan.
1 goedgedresseerd Sandelwood Rijpaard (zwart).
Tuigen met pleet gemonteerd, Zadels, enz.

1 Engelsche Reiswagen.
1 „ Coupé.
1 Brusselsche Mylord.
1 bijna nieuwe Mylord, uit de fabrijk van *Henrich en Feth*, te *Arnhem*.
1 Palanquin.

Voorts:

2 melkgevende KOEIJEN, een assortiment BLOEMEN in Chinesche Potten, TUINGEREEDSCHAPPEN, enz., enz., enz.

Alles **Zondag** te voren, den **8sten** te bezigtigen.

Regeling der Vendutie:

MAANDAG den 9den, Wagens, Paarden, Koeijen, Tuigen, Bloemen, Dispens- en Keukengereedschappen en het Meubilair, in de Bijgebouwen.
DINGSDAG den 10den, het Meubilair, enz., enz., in het Hoofdgebouw. (4030)

Steenkolen.

De Ondergeteekende sedert twee jaren een Contract gesloten hebbende tot levering van Steenkolen, door Pangerang ***Abdulkadir***, Leenheer van *Koessan*, *Batoe Litjing* en *Poeloe Laut*, *Oostkust van Borneo*, is thans gereed om op aanvrage aan Heeren Reeders van Stoomschepen en Suikerfabriekanten de benoodigde Steenkolen te kunnen leveren.

Van deze soort kolen mogt hij reeds aan het Gouvernement van Ned. Indien ***1500***, en aan verschiedene Particulieren p. m. ***3000*** ton leveren. Verder verwijst hij omtrent de deugdzaamheid dier kolen naar de Rapporten van den Hoofd Ingenieur van het Mijnwezen in Nederlandsch-Indie, opgenomen in het Natuurkundig Tijdschrift Deel XIV, en naar andere ten zijne Kantore ter lezing liggende.

De prijzen waarvoor de kolen door hem op onderstaande plaatsen van boord geleverd kunnen worden zijn:

Te Makassar	*f* 22.—	per ton.
» Menado	» 32.—	» »
» Ambon	» 33.—	» »
» Banjermassing	} » 23.—	» »
» Bezoekie		
» Probolingo		
» Passaroean		
» Soerabaija, en verdere plaatsen op de Noordkust van Java.		
» Muntok	» 26.—	» »
» Riouw	» 27.—	» »

D. N. BUIJS.

BATAVIA, 24 *September* 1861. (3995)

In commissie ontvangen:

100 Vaatjes Puike GRASBOTER
à *f* 12— per Vaatje.
300 Kelderflesschen Holl. ZUUR
à *f* 4,50 per Kldr. à Contant.

(4028) VAN DEN BIESEN & MODDERMAN.

Avec la Permission de Mr. le Résident.

THÉATRE DE BATAVIA.

Mercredi 20 Novembre 1861.

ZAMORE & GIROFLÉE.

L'EMPAILLÉ, Jeune LION, . . . MM. RANCURET.
ZAMORE, Élève du Conservatoire, JOURDAN.
GIROFLÉE, Voisine de ZAMORE, Mme KELLER, (E.)
Un GARÇON DE CAFÉ, ... ALBERT.

La Fille à Jérome,

Chansonnette Comique, par Mr. JOURDAN.

(A la demande:)

La Mère Michel aux Italiens,

Chansonnette Comique, par Mr. E. KELLER.

DE CHIFFONNIER DE PARIS,

Ou le Billet de 1000 Francs.

LE CHIFFONNIER, ... ROUX.
CASSANDRE, ... ANTOINE.
COLOMBINE, ... KELLER.
FIL DE FER, ... RANCURET.
TAPE A L'OEIL, ... d'HENRY.
SERGEANT, ... JOURDAN.
SOLDATS, GENDARMES et un GARÇON DE CAFÉ.

Ordre du Spectacle:

1o. ZAMORE et GIROFLÉE.
2o. LA FILLE à JÉROME.
3o. LA MÈRE MICHEL aux ITALIENS.
4o. LE CHIFFONNIER de PARIS ou le BILLET de 1000 Francs.

Prix des places f 3.—, Sous-Officiers f 1.—, Enfant 1.—.

Le Bureau sera ouvert de 4 à 7 heures du soir.

L'ENTRÉE des Coulisses est interdite.

Le Spectacle Commencera à 7 heures ½.

Le Directeur,
(4016) CRETEOP.

Met toestemming van den Resident van Batavia.

Donderdag en Zaturdag, den 21 en 23 dezer,

DE LAATSTE VOORSTELLINGEN

van

RISLEY'S CIRQUE,

vermeerderd met een gedeelte personeel en paarden van het vertrokken gezelschap paardrijders van den Heer LEWIS,

in het nieuwe gebouw op Tanah-Lapang Glodok

Het **PROGRAMMA**, dat geheelnieuwe en gevarieerde toeren aankondigt, zal algemeen verspreid worden.

Prijzen der plaatsen:

1ste Rang *f* **2.—**, 2de Rang *f* **1.50**, 3de Rang *f* **1.—**, terwijl er eene **getraliede loge** voor de ***Chinesche Dames*** ingerigt is à *f* **1.—**.

KINDEREN beneden de 10 jaren betalen
(4000) de helft.

LOGE DE STER IN HET OOSTEN.

RECEPTIE

in den 1sten Graad,

op Donderdag, den 21 November 1861,
des avonds ten 8 ure.

De 1sten Secretaris:
(3975) J. P. LOURAN.

Spaarbank.

Op verzoek van belanghebbende en in opvolging van art. 34 van het Reglement wordt bekend gesteld, dat het volgende Rekening-boekje ***verloren geraakt*** is, als:

No. 620 ter name van denHeer J. E. BUIJS.

Kommissarissen voor de Spaarbank.
D. JANNETTE WALEN, *Voorzitter.*
H. M. VAN DORP, *Secretaris.*

BATAVIA, 19 November 1861. (4031)

In Entrepôt en in Consumptie:

ECHTE BORDEAUX WIJN,

(4025) WINSSER, DE LANGE & Co.

Ontvangen:

Witte en Roode PORTWIJN,

superieure kwaliteit.

Bij
(4025) WINSSER, DE LANGE & Co.

Aardappelen,

van het land ***Tjisoeroea***, per halve picol à ***Contant.***

Bij
(4307) ABEELEN, DENNISON & Co.

Joli collection d'Albums

de chant et piano, des meilleurs auteurs, illustré de belles gravures, reliée gaufré et doré sur tranche.

Joli cadeaux á faire pour la *St. Nicolaas.*

Chez
(4015) DUBRAY,
à Noordwijk.

Ontvangen:

375 kisten à 4 doz. zuivere BORDEAUX WIJN, merk *St. Gervais.*
25 oxhoofden dito.
225 vaten à 5 doz. echt *Rendorp* HAANTJES BIER.
100 mandjes RHIJNWIJN (Boxbottel).
200 kisten, diverse soorten, supérieure RHIJNWIJN, op 1/1 en 1/2 fleschen.
210 manden SELTERSWATER, alle op 1/2 kruiken en gedeeltelijk in mandjes van 25/2 kruikjes.
110 kistjes en 10 ankertjes supérieure COGNAC, van *Otard Dupuy, te Cognac.*
125 kisten supérieure HAUT SAUTERNES,

KIRSCHWASSER, ABSINTHE SUISSE, VINAIGRE CLARIFIÉ, enz., enz., in het groot en détail, bij
(4047) CASSALETTE & Co.

HET

MAGAZIJN VAN PIANO'S

van

DUBRAY & Co.,

Noordwijk.

is ruim voorzien van eene groote verscheidenheid uitmuntende Piano's in verschillend model uit de Parijsche fabrieken, expresselijk voor het Indisch klimaat vervaardigd.

Hiervan geven zij een ernstig gemeenden waarborg, en tevens de verzekering, dat zij, indien er, uithoofde van gemis aan soliditeit, het een of ander gebrek aan deze Piano's mogt ontstaan, bereid zijn, die tegen andere te verwisselen.

Piano's in Ruil en te Huur.

Stemmen van Piano's. Abonnements-prijs *f* 25.— per kwartaal. Reperatie van allerlei soorten van instrumenten.

Muziek, Instrumenten, Snaren,

en eindelijk:

ONDERSCHEIDENE ORGELS.

(3961)

COMMISSIEHUIS

van

J. SPEET.

Bij den ondergeteekende zijn steeds voorhanden:

Fraaije Nieuwe

TENTWAGENS,

Mylords, Handwagentjes,

BENDIE'S, PALANQUINS,

alles tegen zeer matige PRIJZEN.

(4004) J. SPEET.

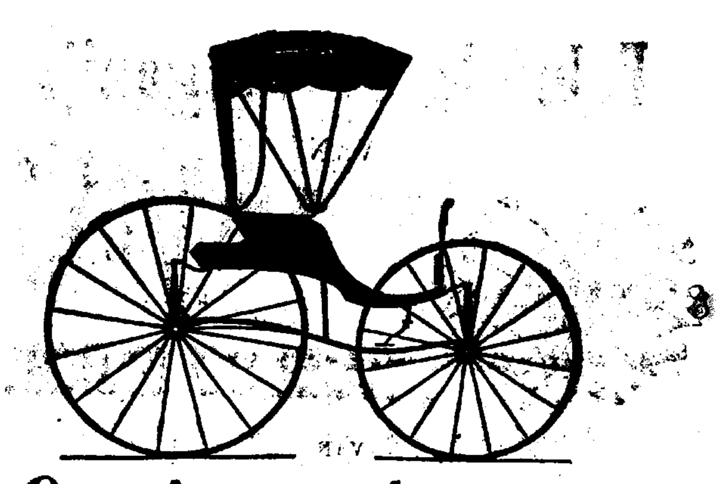

Op nieuw ontvangen:

12 keurige

AMERIK. RIJTUIGEN.

(4004) CASSALETTE & Co.

BESTE PADANG KOFFIJ,

in $^1/_1$, $^1/_2$, $^1/_4$, en $^1/_8$ picol,
bij
(4024) WINSSER, DE LANGE & Co.

Verwisseling Kantoor

VAN

J. SPEET.

Handel in gouden en zilveren Specien.

Thans zijn voorhanden:

HOLLANDSCHE MUNT:

Heele en halve gouden WILLEM STUKKEN.
Oude gouden DUKATEN.
Nieuwe do. do.
Dubbelde do. do.

ENGELSCHE MUNT:

Engelsche gouden SOVEREIGNS.
Halve do. do. do.
Australia do. do. do.
Halve do. do. do.

FRANSCHE MUNT:

Gouden NAPOLEONS van 100 frs.
do. do. do. 40 »
do. do. do. 20 »
do. do. do. 10 »
Zilveren 5 frs. STUKKEN.

NOORD AMERIKAANSCHE MUNT:

Gouden EAGLES van 20 Dollars.
do. do. do. 10 do.
do. do. do. 5 do.
do. do. do. 2½ do.

Heele, halve en kwart gouden SPAANSCHE MATTEN.

Zuid-Amerikaansche gouden DOUBLOENEN.

Mexicaansche zilveren DOLLARS.

NB. Alle soorten van vreemde GOUDEN en ZILVEREN MUNTSPECIEN worden ten kantore van den Ondergeteekende in verwisseling aangenomen, tegen ***Indisch Courant***, volgens den koers van den dag.

(4006) J. SPEET.

PHOTOGRAPHISCH ATELIER

RIJSWIJK.

VAN

WALTER WOODBURY.

Dagelijks geopend van half acht tot 10 uur.

(4008)

Het Faktuur

MANILA SIGAREN,

Cortado No, 2,

Per Honingbij, tot dusvere nog niet aan de markt gebragt, zijn als nu te bekomen en détail à *f* 50 — à contant.

(3064) ABEELEN, DENNISON & Co.

Fabriek en Magazijn

VAN

LAARZEN

EN

SCHOENEN,

VAN

C. H. ZIEGELAAR,

Dam, 522, Amsterdam.

	het paar.
Stoffen Heeren Bottines	*f* 3,50
Verlakte Heeren Bottines met Elastiek	„ 4,50
Bal en Gala Heeren Schoenen met Rosetten.	„ 4,50
Stoffen Dames Laarsjes	„ 2,50
„ „ „ met hakken	„ 3,—
„ „ lage Schoenen	„ 1,50
„ „ Bottines	„ 1,75
„ „ „ met Elastiek en Rosetten	„ 2,50
Goudleeren lage Dames Schoenen	„ 1,75
„ „ „ met Rosetjes.	„ 2,—

Honderde soorten van KINDER LAARSJES en SCHOENEN; alles is naar de nieuwste en netste modellen van *Parijs* en *Londen* en van de beste kwaliteit.

Om de juiste maat over te zenden, gelieve men slechts op een strookje papier de lengte en breedte van de voeten aan te teekenen.

WINKELIERS en GROSSIERS hebben naar kwantiteit hunner bestelling rabat.

Alles af te leveren *à contant* in *Amsterdam*, brieven en pakjes *franco*. (3881)

Benoodigd scheepsruimte voor den overvoer van deze plaats naar ***Sydney***, van de lading van het Amerikaansche Barkschip *Rosette*, bestaande uit pl. m.

9477 pikols Suiker in zakken,
1122 „ Manila Touwwerk,
875 „ Koffij,
115 kisten Sigaren.

Reflecteerenden genegen de bovenstaande Goederen over te voeren, worden verzocht hunne Inschrijvingsbilletten in te zenden aan het *Consulaat der Vereenigde Staten van Noord-Amerika* op den 19 dezer, vóór 12 ure, bij hetwelk intusschen informatien zijn te bekomen.

BATAVIA, 16 November 1861. (3994)

Shiproom is wanted for the conveyance from this port to ***Sydney*** of the following Cargo of te barque *Rosette*, say about,

9477 peculs Sugar in bags,
1122 „ Manila Rope,
875 „ Coffee,
115 cases Cheroots.

Parties desirous of forwarding the above Merchandise are requested to send in their tenders to the *United States Consulate* at this before noon of the 19th inst.

Any further information can be obtained on application at the above named Consulate.

BATAVIA, 16th November 1861. (3993)

Blijkens acte op den 18den November 1861, onder No. 58, voor mij Notaris en getuigen verleden is de te *Cheribon* gevestigde firma

ARNOLD BIK & C°.

van af den 1sten December 1861 in liquidatie gesteld. De Heer DANIEL JAN BIJLEVELD lid van de firma **J. CEZARD & Co.** te *Batavia*, is met de liquidatie belast en teekent zijnen eigen naam onder bijvoeging van de woorden **ARNOLD BIK & Co. *in liquidatie.***

(4026) A. M. MEERTENS.

Wordt gevraagd:

KOST EN INWONING

in eene familie, Adres onder letter ***S*** bij den uitgever dezes. (4020)

Er bestaat gelegenheid tot plaatsing op een ***Handelskantoor*** te *Batavia*, voor een jong mensch, grondig bekend met de in den handel meest gebruikt wordende vreemde talen en in dezelve kunnende corresponderen. Salaris ***f* 300.— à *f* 400.—** naar bekwaamheid.

Reflecteerenden gelieven onder letter K hunne offertes in te zenden aan den Heer

H. M. VAN DORP,
Boekhandelaar te Batavia.

(4018)

Een werkmanskundige, thans te Batavia, zoekt eene plaatsing aan eene suikerfabriek. Van zijne geschiktheid kan hij de beste getuigschriften produceeren.

Adres onder Lett. **P.**

(3980) Bureau Java-Bode.

F. VILLETTE

van Parijs,

Machinist en Suikerfabrikant, komende van *America*, alwaar hij het beheer over groote Suikerfabrieken gevoerd heeft, biedt zijne diensten aan voor Suikerfabrikanten op Java.

(3978) *Hotel L'Univers.*

Te Koop:

Een BANDONIUM, Harmonica, van 100 toonen à *f* 80—.

Een do. do. à 75 toonen à *f* 65—.

met handleiding en muzijk.

(4021) H. M. VAN DORP.

TE KOOP Eene goede Bendie, twee paarden, tuig en stal benoodigdheden. ***f* 500.—**

Adres bureau Java-Bode. (3977)

TE HUUR *of* **TE KOOP**

Het huis op het Koninsplein, naast de Kerk.

(4017) BODDE,
Notaris.

Tegen 1 Januarij aanstaande wordt in de omstreken van RIJSWIJK of het KONINGSPLEIN

Te Huur gevraagd:

EEN RUIM WOONHUIS ter huurwaarde van *f* 250 à *f* 350.— 's maands.

Adres onder Lr. O. aan het Bureau dezer Courant.

(3971)

TE HUUR het groot en aangenaam gelegen HUIS op *Tana-Abang*, thans geoccupeerd door het Fransche Consulaat.

Te bevragen bij den Boekhandelaar

H. M. VAN DORP.

(4019)

Bataviasche IJssocieteit.

In de ALGEMEENE VERGADERING van Deelhebbers gehouden den 12den dezer, is ter vervanging van den Heer D. J. BIJLEVELD, die wegens vertrek als kommissaris is afgetreden, als zoodanig benoemd de Heer G. A. DE LANGE.

Het Bestuur der Societeit voornoemd:

A. J. W. VAN DELDEN.
(3979) F. H. TIEDEMAN.

Op nieuw Ontvangen:

2000 fleschen van het wereldberoemde geneesmiddel

REVALENTA ARABICA,

van Barry du Barry & Co. te Londen

Op 1/1 en 1/2 fl. tegen verminderde prijzen ***à contant.***

Verkrijgbaar bij

(4008) CASSALETTE & Co.

NEDERLANDSCH INDISCHE

Escompto-Maatschappij.

De Directie maakt bekend, dat tot nadere kennisgave **GELDEN IN DEPOSITO** zullen worden aangenomen op de volgende Rente Basis:

bij 14 dagen opzegging tot	4½ pCt.	's jaars.
Op 3 maanden vast „	5 „	„
„ 6 „ „ „	5½ „	„
„ 12 „ „ „	6 „	„

Namens het Algemeen Bestuur,
TIEDEMAN & VAN KERCHEM.

(4007) *Directeuren.*

LITHOGRAPHIE.

De Ondergeteekende blijft zich voortdurend aanbevelen voor de levering van alle werken door Lithographie uit te voeren, als:

graveren van

WISSELS, KWITANTIEN,

VISITEKAARTJES, POLISSEN,

ETIQUETTES

met Goud-, Zilver- en Kleurdruk

KAARTEN, etc.

Alle tegen zeer billijke prijzen en wedijverende met hetgeen op de beste Steendrukkerijen in Europa vervaardigd wordt.

Door uitbreiding van personeel kunnen de bestellingen thans zeer spoedig worden geëffectueerd.

H. M. VAN DORP.

Batavia 1861. 4 0[illegible]

NEDERLANDSCH-INDISCHE

Levensverzekering en Lijfrente-Maatschappij.

Bovengenoemde Maatschappij is bereid tot het aangaan van Contracten voor:

Afdeeling I: **LIJFRENTE op één Persoon.**

Uitgestelde Lijfrente, over 1 tot 30 jaren ingaande.

Dito met **Wederverzekering,** als wanneer de Inlegsom aan Erven of Regthebbenden wordt uitbetaald, indien de Verzekerde overlijdt vóór ingang der Lijfrente.

Dadelijk ingaande Lijfrenten.

Uitzet-Fonds, om op 23jarigen ouderdom eene som gelds in éens te ontvangen.

Dito met **Wederverzekering.**

Opvoedings-Fonds, om van 16, tot en met 20-, of wel om van 16, tot en met 23jarigen ouderdom jaarlijks eene som te ontvangen.

Dito met **Wederverzekering.**

Lijfrente op twee Personen.

Uitgestelde.

Dadelijk ingaande.

Afdeeling II: **LEVENSVERZEKERING.**

Kapitaal bij Overlijden, te ontvangen door Erven of Regthebbenden.

Dito te ontvangen door eenen bepaalden persoon.

Weduwen-Pensioen, *levenslang* te ontvangen door eenen *bepaalden* persoon, hetzij wedawe, kind of andeel betrekking, ingaande bij overlijden van den *verzekerde.*

Weezen-Fonds, om van af den dood des *Verzekerden* te ontvangen door kind of eenig ander *bepaalde* persoon, tot 20 of tot 23jarigen ouderdom.

Deze verzekeringen kunnen verkregen worden door contributiën levenslang, gedurende 10 of gedurende 5 jaren.

Tijdelijke Levensverzekering.

Inlichtingen, Tarieven en Modellen verkrijgbaar op *franco* aanvrage.

Agenten te Soerabaya, de Heeren ANEMAET & Co. en SCHIMMELPENNINCK & Co.

Agenten te Cheribon, de Heeren SAPORTAS & Co.

Gematigde voor Nederland, de Heer Mr. M. J. DE LANGE, Heerengracht bij de Leidsche straat te Amsterdam.

De Directeur,
(4048) EDWd. HEIJNING.

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag, 20 November 1861, N°. 93.

PILLEN CAUVIN.

Geen enkel Geneesmiddel is krachtiger om verstoppingen weg te nemen, die de zoo bestendige oorzaken zijn van de ongesteldheden der vrouwen en van ieder die een zittend leven leiden moet.

Daar zij vooral uitstekende diensten bewijzen bij verkoudheden, aandoeningen der luchturgen der longen, gal, enz. en bij ontstekingen en koorst, zijn zij vooral bij dit gure weer aan te prijzen.

Thans verkrijgbaar te Samarang bij
F. H. PRINGIERS,
te Soerabaija bij DE STURLER en FAGNOTTI,
„ Poerwakarta bij A. BÉDIER en bij de Hoofddepôt-houders voor den geheelen Indischen Archipel.

(In het groot à Contant rabat).

(3954) GEBRS. BEIJNON.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY.

Hoesten voornamelijk het drooge hoesten meermalen veroorzaakt, door eenen slechten toestand van de maag en den lever, wordt dikwijls zeer verzacht door eene enkele dosis van die buitengewone pillen. Indigestie, of ongesteldheid der maag is somtijds vergezeld vaneenen kuchenden hoest, ook is de hoest een teeken van het verteren, des levers. In dergelijke gevallen geven geneesheeren vrij algemeen kwik preparaten middelen even zoo nutteloos als gevaarlijk, sedert dat eene kleine dossis of in sommige gevallen eene grootere hoeveelheid van de pillen van Holloway nooit falen om zoowel de oorzaak en bij gevolgd het moeijelijk hoesten zelfs weg te nemen. De versterkende invloed van de middel op zwakke gestellen is inderdaad bewonderingswaardig.

Doosjes Pillen à ƒ 1.— ƒ 3.— ƒ 5.—.
Potjes zalf à ƒ 1.— ƒ 3.— ƒ 5.—.

Te Batavia bij S. B. van Kleeff & Co.
» Banjoemaas » M. S. Cheriman.
» Soerscarta » W. Veldman.
» Djocjocarta » Buijn & Co.
» Salatiga » F. Kruthoffer.
» Tagal » Wed. Dort.
» Cheribon » W. Galistan.
» Cheribon » H. Blok en Co. (3953)
» Samarang » H. L. Lijon en Co.
de Groot, Kolff & Co. en de hoofd agenten Soesman & Co.

PHOENIX FIRE OFFICE.

Gevestigd te LONDON sedert 1782.

ONGELIMITEERD KAPITAAL.

De ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op **Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz.,** zoomede op **Suiker-, Koffij- en Thée-Établissementen,** tegen de volgende premiën:

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in de Steden, zoomede op Goederen in dezelve . . . . 1/₄ 'sjaars

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig . . ¹/₂°/₀ »

Suiker- en Koffij-Etablissementen.

Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machineriën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig. ³/₄°/₀

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen, met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . 1°/₀ »

Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . . 1¹/₄°/₀ »

Op Schepen, liggende op Reeden. . . . 1°/₀ »

E. MOORMANN & Co., te *Batavia.*
C. DAMNITZ & Co., te *Samarang.*
(3959) P. KERVEL & Co., te *Soerabaija.*

INDIE — HOLLAND.

Goederen, Pakketten, Regaal Colis worden met spoed in ontvangst genomen en verzonden, geadresseerd zijnde aan

ROTTERDAM. G. P. ITTMANN & ZOON,
Commissionnairs-Expediteurs,
Agenten voor Nederland der Heeren GEO. W. WHEATLEY & Co, *London*, voor de *Overland Mail and Steamers.*

ROTTERDAM, 23 Januarij 1861. (3963).

MACHINERIËN.

PAUL VAN VLISSINGEN & DUDOK VAN HEEL
en
Van Vlissingen, van Heel & Derosne, Cail & Co.,
Amsterdam.

De Ondergeteekenden, Agenten van genoemde fabrikanten, hebben thans ten verkoop ontvangen:

Eenige stellen Centrifuges

met **drijfwerk** compleet.

EENE HORIZONTALE

STOOMMACHINE

van 6 paarden kr. en Stoomketel van 10 p. kr., hooge drukking met overbrengende beweging voor 4 Centrifuges liggende *alhier.*

Een Suikermolen,

met cylinders van 24¹/₄ × 51 Eng. duimen met Waterwerk en **Stoommachine** van 16 p. kr, met ketel van 20 p. k., hooge drukking, (liggende te **Soerabaija**).

DRIE COMPLEETE

DISTILLEER-TOESTELLEN

ter vervaardiging van Arak, waarvan 2 voor 16000 en een voor 21000 litres, een toestel **alhier** en 2 te **Soerabaija** liggende.

Zij ontvingen nog per ***Estafette,*** liggende bij de Heeren **Van den Broek en Veeckens,** te *Samarang:*

EEN SUIKERMOLEN

met Cylinders van 28 × 56 Eng. duimen, met een dubbel stel kamraderen en waarlooze cylinder, om zoowel door Water als door Stoom te kunnen worden gedreven.

Zij verwachten per ***Henriette Geertruida*** en ***Louise,*** in Augustus van dit jaar uit *Amsterdam* afgescheept, de volgende

Machineriën:

Eene compleete VACUUM-INSTALLATIE met eene pan van 7¹/₂ Eng. voeten diameter.

EEN SUIKERMOLEN

met cylinders van 24³/₈ × 51 Eng. duimen, met 2 stel kamraderen, waarloozen topcylinder, en compleet Waterwerk.

EEN SUIKERMOLEN.

met cylinders van 24³/₈ × 51 duimen, aan eene zijde van kamwielen voorzien.

TWEE SUIKERMOLENS

met cylinders van 19³/₈ × 35¹/₂ Eng. duimen, waarvan een **met waterwerk,**

Eenige enkele CENTRIFUGE-TOESTELLEN

in stellen van 2. 4 en 6 met drijfwerk compleet.

Twaalf stuks Crush- of Breekmolens,

om met de hand of met stoom gedreven te worden.

Eenige stellen SUIKERPANNEN

voor Batterijen in verschillende afmetingen met brandwerk compleet.

EEN STOOMWERKTUIG

van 4 paarden kr. hooge drukking zonder Stoomketel.

Gesmeed IJzeren Assen

van groote dimensien,

EEN COMPLEET GAZTOESTEL

tot verlichting van privaat woningen of publieke gebouwen.

Zij verwachten mede om ***uiterlijk einde October*** van dit jaar te worden afgescheept, om voor de ***volgende oogst*** te kunnen gebruiken:

EENE COMPLEETE VACUUM-INSTALLATIE,

met twee pannen van 7¹/₂ Eng. voeten diameter, horizontale Stoommachine, 2 ijzeren Heaters, 3 Stoomketels van 35 p. k. hooge drukking, 3 geslagen ijzeren Ontvangers en pijpen tot verbinding.

Terwijl te ***Amsterdam*** in aanmaak is, om spoedig afgescheept te worden.

Eene compleete Vacuum-Installatie,

met **twee** pannen van 7¹/₂ Eng. voeten diameter, horizontale Stoommachine, 2 ijzeren Heaters, 3 Stoomketels, elk van 35 p. k. hooge drukking, 3 geslagen ijzeren ontvangers en pijpen tot verbinding.

Nadere opgaven en teekeningen verkrijgbaar bij DüMMLER en Co. en

(3924) bij den Heer E. J. EVERTS, te ***Solo.***

Gelithographeerde

VISITE KAARTJES,

Bij

(4011) H. M. VAN DORP.

Tijdschrift van Nijverheid en Landbouw in Neêrl. Indie, compleet.
Tijdschrift van Taal-, Land- en Volkenkunde van Neêrl. Indie, compleet.
Tijdschrift van het Regt, in Neêrl. Indie, compleet.
Natuurkundig Tijdschrift voor Neêrl. Indie, compleet.
Van den Hoevell, Tijdschrift voor Neêrl. Indie, in nette cartonnen band.

Te bekomen bij den Boekhandelaar
H. M. VAN DORP,
(4022) te *Batavia.*

Voor Cadeaux:

Fraaije Heeren en Dames

SCHRIJFCASSETTEN,

te bekomen bij

(4045) H. M. VAN DORP.

Voorhanden:

HESEKIEL. Der Patricier und sein Haus. Eine Nürnbergische Geschichte, 3 Bd. . . ƒ 6,—
BREIER. General Roszwurm. Historische Roman, 3 Bd. . . . . . » 6,—
WILCKEN. Bilder aus dem deutschen Flottenleben, 1849. . . . . . » 2,50
VöLTE. Juliane von Krüdener und Kaiser Alexander, 3 Bd. . . . . » 12,—
RAU. Natur, Welt und Leben. Gedichte. » 6,—
VON KLEIST Werke. . . . . » 3,—
AUERBACH. Dorfgeschichten, 4 Th. . . » 16,—
» Barfüszele. . . . » 4,—
HEINE. Japan und seine Bewohner. . . » 6,—
BAEDEKER. Die Schweiz, etc. . . . » 8,—
» Belgien. . . . . » 4,—
» Belgien und Holland. . . . » 4,—

(3967) H. M. VAN DORP.

BATAVIA 1861.

Ontvangen:

Jaarlijks Handboek der Gezondheid voor 1861,
door **RASPAIL,** ƒ 2.—

(3966) H. M. VAN DORP.

KANTOORBOEKEN

in alle formaten en afdeelingen worden des verlangende ***gelinieerd*** en vervaardigd naar opgegeven model

Bureau-Handel van

(3981) G. KOLFF & Co.

Ter perse bij den Boekhandelaar H. M. VAN DORP *te* Batavia.

HET REGLEMENT

over het Beheer van Militaire Nalatenschappen,

zoo als dit thans bij het Leger in werking is.

(3986)

Bij H. M. VAN DORP *zijn te bekomen:*

De ***Nieuwste Kinderboekjes,*** met Platen, keurig gebonden.
Schimmel- en andere Kinderspelen.
Metalen leijen, enz., enz.

GULDENS-EDITIE,

gebonden en verguld, zeer geschikt voor cadeaux.

ZAKPORTEFEUILLES en NOTITIEBOEKJES,

keurig bewerkt.

Wisselportefeuilles met Koperen slot.

(3955)

MAYNARD & NOYES

Brilliant Carmine Ink.

PRACHTIGE ROODE INKTSOORT,

goed vloeibaar en duurzaam.

(4044) H. M. VAN DORP.

Ontvangen:

ZEEMANS-ALMANAK, 1863.

(3956) H. M. VAN DORP.

Bij G. KOLFF en Co. te Batavia,

is in 't licht verschenen, en mede verkrijgbaar gesteld bij Heeren Boekhandelaren in Indië:

De Expeditie naar MONTALLAT,

Zuid- en Ooster Afdeeling van Borneo,

(Mei- Junij 1861,)

door

J. M. C. E. le Rütte,

Officier van Gezondheid bij voornoemde Expeditie.

Met een Schets-Kaartje der

MARSCH-ROUTE,

Prijs f 3.— franco per post.

Eene omstandige beschrijving dezer gevaarvolle Expeditie zal gewis veler belangstelling trekken. (4042)

Bij den ondergeteekende is de inteekening opengesteld op een

Nieuw vervolg op *Gericke's* Javaansch-Nederduitsch

WOORDENBOEK,

door **P. JANSZ,**

à 50 cents per vel druks; het geheel zal waarschijnlijk 6 à 7 vel druks beloopen. Prospectus en Inteekenlijst op franco aanvrage te bekomen bij

G. C. T. VAN DORP,

(3970) te *Samarang.*

Ao. 1862.

Bij G. KOLFF en Co. te Batavia ontvangen:

ZAK-AGENDA'S met waschboekje, voor Koopmans- en Huishoudelijke aanteekeningen. . . . . *f* 2.—

INDISCHE KANTOOR-ALMANAKKEN met de gewone en Javaansche Tijdrekening. . . . . *f* 1.—

ALMANAKKEN met DAMES-GRAVUREN. . . . . *f* 1.—

(3982)

LOTEN

voor de Nieuwe

246e Nederlandsche

Staats-Loterij.

Collecteur Mr. C. A. DE VASSY, te *Leijden,*

zijn van heden af te bekomen:

1 HEEL LOT . . . . ad ***f* 100.—**

1 HALF » . . . . » » **50.—**

1 VIJFDE » . . . . » » **20.—**

te Batavia, bij G. KOLFF & Co,

te Samarang, bij DE GROOT, KOLFF & Co.

(4013)

Voorhanden bij H. M. VAN DORP, te *Batavia*:

Agenda voor 1862. . . . *f* 5,—

Zak-Almanak voor huishoudelijk gebruik. . . . . . „ 1,50

Kantoor-Almanak voor 1862, opgeplakt en onopgeplakt.

Mede verkrijgbaar te ***Cheribon*** bij M. BLOK en Co., en te ***Tagal*** bij Mevr. de Wed. DORT.

(4009)

KANTOORBOEKEN,

als

Grootboek, Journaal, Kasboek, Rekening-Courantboek, etc.

Copijboeken en andere Bijboeken in diverse formaten.

(4012) H. M. VAN DORP.

Batavia 1861.

Houder van Cognossement aan Order over

199.000 hardgraauwe Waalsche Mopsteenen,

afgeladen door H. G. Th. CRONE, te ***Amsterdam***. alhier aangebragt per Ned. Schip **Kortenaer**, Kapt. ***A. Glasener, Jr.***, gelieve zich ten spoedigste bekend te stellen bij

de Agenten,

(3985) J. CEZARD en Co.

Houders van Cognossement aan Order van

DH. 2 kisten groote Hammen,

aangebragt per Ned. Schip ***Theodora Mechtilda***, Kapt. D. BOELHOUWER, en afgeladen door de **Wed. J. Halderiet & Co.**, te ***Amsterdam***, gelieven zich ten spoedigste bekend te stellen bij

de Agenten,

(5968) PAINE, STRICKER en Co.

Vertrekkende Personen.

R. M. Wenleij, verlaat Java. (4029)

Stoomvaart in den Indischen Archipel.

Het vertrek der Stoomschepen in iedere maand gedurende het jaar 1861, is geregeld als volgt:

VAN BATAVIA:

naar MUNTOK, RIOUW en SINGAPORE, den 1sten en 15den.

naar SAMARANG en SOERABAIJA, den 7den, 15den, 22sten en 29sten.

naar BILLITON, PONTIANAK en SINGKAWANG, den 8sten.

naar BENKOELEN en PADANG, den 23sten.

VAN SOERABAIJA:

naar MAKASSAR, TIMOR-KOEPANG, DELHI en de MOLUKKEN, den 13den.

naar BAWEAN en BANJERMASSING, den 27sten.

Nadere inlichtingen te bekomen bij

W. CORES DE VRIES, te *Batavia* en te *Soerabaija.*

B. KOPERSMIT & Co., te *Samarang.*

(3957)

Passage naar Amsterdam

wordt aangeboden met het Campagne Klipper-Fregatschip

STAD LEYDEN,

Kapt. J. C. van de POLL,

zijnde bijzonder ingerigt voor den overvoer van familiën. Het vertrek van het Schip zal tegen **half Januarij e.k. van hier** plaats hebben.

Nadere informatiën bij den GEZAGVOERDER in het **MARINE-HOTEL** en bij

de Agenten.

(3969) DÜMMLER & Co.

Passage naar Nederland

met het wel bekende Campagne Fregat

KANDANGHAUER,

Kapitein WAZELLE,

voerende een geëxamineerd Scheepsdoctor en voorzien van ruime luchtige kamers.

Voormelde bodem zal waarschijnlijk in de eerste helft van December, de reis naar hier aanvaarden.

Adres bij den GEZAGVOERDER te ***Samarang*** en ***Pecalongan***, bij de Heeren DORREPAAL en Co. te ***Samarang*** en alhier bij

de Agenten,

(4027) HAAGER en SCHUURMAN.

De Vischpacht.

Audi et alteram partem.

Sedert het door mr. Duymaer van Twist in 1854 bevolen onderzoek naar den staat der visscherijen en de werking der Vischpacht, is de aandacht der Regering aanhoudend op dit belangrijk artikel van handel en volksvoeding gevestigd gebleven, en is het voornemen ter opbeuring der allezins in kwijnenden staat verkeerende visscherijen reeds zoo verre tot rijpheid gekomen, dat een voorstel tot afschaffing der vischpacht op dit oogenblik een punt van ernstige overweging uitmaakt.

Zijn wij wèl ingelicht, dan zal weldra het voorstel ter afschaffing dezer belasting naar Nederland ter bekrachtiging worden opgezonden.

Terwijl alzoo in Indie deze belangrijke fiscale hervorming wordt voorbereid, zijn achtereenvolgende in de laatste nummers van het Tijdschrift van Nederlandsch Indie drie zeer lezenswaardige artikelen opgenomen, welker zamenstelling waarschijnlijk oorzakelijk met de beraamde afschaffing in Indie zamenhangt.

Ook in die artikelen wordt ernstig op de afschaffing der vischpacht aangedrongen en schijnt men daarvan eene algemeene verlevendiging der visscherijen te verwachten

Het komt ons voor dat men zich in deze verwachtingen zal teleurgesteld vinden, dat de ondervinding leeren zal dat na de afschaffing der vischpacht de toestand der visscherijen niet verbeteren, maar veeleer verslimmeren zal, en dat dus hier wederom theorie en practijk elkander schijnbaar zullen beschamen.

Deze onverwachte uitkomst zal naar onze meening het gevolg wezen eener verkeerde opvatting van Indische toestanden, maar vooral eener verkeerde waardeering der uitkomsten getrokken uit het onderzoek naar de tegenwoordigen staat der visscherijen.

Het komt ons voor dat uit alle onderzoekingen tot heden slechts is gebleken:

1o. dat de visscherijen of het vischverbruik buiten alle verhouding staat tot het cijfer der bevolking.

2o. dat dit verbruik gedurende een aantal jaren stationair gebleven zijnde, bij de vermeerdering der bevolking, inderdaad afnemende is.

3o. dat de vischpacht, dat is, de monopolisering der visscherijen geen krachtige prikkel genoeg is om haar gelijken tred te doen houden met de vermeerderende behoefte der steeds toenemende bevolking.

4o. dat de vischpacht alzoo én als premie op de visscherijen, én als belasting onvoldoende is.

Maar er blijkt niet uit dat de verachtering der visscherijen het *gevolg* is der vischbelasting.

De veronderstelling van een causaal verband tusschen verachtering der visscherijen en hare verpachting ligt niet in de waargenomen feiten, maar is eene bloot aprioristische opvatting op waarnemingen gegrond in Europa gedaan.

De gespannen toestand der Europesche maatschappijen, het onbelemmerd regt tot productie en de vrije concurrentie, die tot alle bronnen van bestaan is doorgedrongen, en bijna overal als regel geldt, heeft ten gevolge dat zij die zich bij uitzondering in het bezit eener monopolie verheugen, in een voordeeligen toestand verkeeren tegenover de menigte, en de ontstentenis der concurrentie, de meerdere en vooral de gemakkelijker behaalde winsten hebben daar een verlammenden invloed op de productie. Van daar dat zoodra in Europa eenig monopolie wordt opgeheven, onmiddelijk de concurrentie het veld betreedt, en eene ongemeene krachtsontwikkeling den staat van verdooving achtervolgt.

Niet alzoo in Indië.

Gemakkelijk en zonder ongemeene krachtsinspanning verdient in Indië de meerderheid haar dagelijksch brood, de vrije Concurrentie en hare tweelingzuster het Gebrek, zijn in Indië naauwelijks anders dan bij naam bekend, hare snerpende roede heeft den Inlander nog niet aangezet tot die hoog opgevoerde krachtsinspanning van ligchaam en geest, die in Europa wonderen werkt, en in dien stand van zaken moet naar onze meening, — doch wij geven er gaarne voor betere prijs, — de monopolisering der visscherijen eer een voordeelig dan ongunstig gevolg hebben.

Vergelijkt men het visschersberoep in Indië met dat der meeste andere middelen van bestaan, welke voor den Inlander openstaan, vestigt men het oog op de vele bezwaren, ontberingen en vermoeijenissen, aan de verpligting eener regelmatige en bedachtzame zamenwerking van velen, aan de noodzakelijkheid der aanwending van grondkapitaal, aan het visschersberoep onafscheidelijk verbonden, dan kan het geene verwondering baren dat slechts een krachtige prikkel den mensch in Indië er toe drijven kan den vischhoek boven de spade te kiezen.

Die prikkel is het vooruitzigt op ruime winsten; welke slechts verzekerd worden door het stelsel van monopolie.

Een merkwaardig voorbeeld, hetwelk de juistheid onzer meening schijnt te bevestigen, werd ons onlangs geleverd in een artikel voorkomende in een der jongste nommers van ons blad, ten opschrift voerende

»Belastingen op de Visscherijen in Indië." Daar wordt gewezen op het schijnbaar onverklaarbaar verschijnsel van verachtering der Ceylonsche visscherijen, naarmate zij meer aan de vrije concurrentie wordt overgelaten.

Nemen wij daarmede de bestaande vischpacht in bescherming of ijveren wij voor hare bestendiging?

Geenszins.

Wij gelooven — niet dat de vischpacht belemmerend werkt op de productie — maar integendeel dat zij als prikkel tot verhooging der productie onvoldoende is, althans slecht werkt en alzoo allezins verdient te worden afgeschaft.

Doch men bepale zich niet bij de afschaffing, men beproeve een ander middel, men stelle op de vischvangst eene andere premie.

De visscherijen in Indië prijs te geven aan de concurrentie — beteekent niets en is eene phrase zonder zin; want in Indië bestaat nog geene concurrentie, te weten: de driftige naijver eener hongerige menigte naar brood.

Het middel dat wij meenen te mogen aanprijzen ter vervanging van het bestaande monopoliestelsel is: eene aanzienlijke reductie der zoutprijzen, *voor zooverre dit gebezigd wordt tot inkaking of verduurzaming van visch.*

De practische en alzoo ook wettelijke vaststelling der hoeveelheid zout, benoodigd tot de inzouting eener bepaalde quantiteit visch levert geen degelijk bezwaar op; als premie ter aanwakkering der visscherijen zoude kunnen worden vastgesteld teruggave in geld van een zeker gedeelte van den prijs voor het benoodigd zout besteed, bij kaking of inzouting eener zekere quantiteit visch.

De oprigting van concurrerende maatschappijen tot vischvangst en inzouting zoude er welligt het gevolg van wezen kunnen; de Binnenlandsche en Buitenlandsche handel zoude met een belangrijk handelsartikel worden vermeerderd; op de Inlandsche markt zoude een krachtig voedingsmiddel in voldoende hoeveelheid gebragt worden; het zoutverbruik, en alzoo ook de zoutaanmaak wordt er ongetwijfeld door vermeerderd, en alzoo zullen in 's Lands Kas indirectelijk de voordeelen terugvloeijen, welke door eene bloote afschaffing der vischpacht dreigen verloren te gaan.

B.

INGEZONDEN.

Het Gymnasium Willem III.

Het ingezonden stuk, geteekend X, tot opschrift hebbende: »*Het Gymnasium Willem III.*", voorkomende in No. 89 van het Bat. Handelsblad, eindigt met de woorden: »dat elke onpartijdige uiting van gevoelens over »die aangelegenheid met belangstelling zal worden aan»gehoord."

Wij nemen daaruit aanleiding, om ook eens onze gevoelens over die aangelegenheid te uiten. Wij kunnen dit onpartijdig doen, want wij zijn volstrekt niet bij 't Gymnasium geïnteresseerd. Wij wenschen niets dan dat die inrigting blijve bestaan en bloeije!

X zal het ons, hopen wij, niet kwalijk nemen, dat wij het niet in alles met hem eens zijn.

De oorzaken, waaraan X het niet aanvankelijk slagen dier inrigting toeschrijft, zijn: 1ste een niet talrijk genoeg onderwijzend personeel, 2de de karige bezoldiging der docenten, 3de eene gebrekkige directie.

Ten opzigte van de eerstgenoemde oorzaak, kunnen wij met X instemmen. Wij zullen daarvan nog meer overtuigd worden, zoodra het voldoende bewezen is, dat het doodend en afmattend klimaat een onderwijzer of docent niet toelaat langer dan *vier* à *vijf* uren daags te doceren.

Verder voert X aan, als een bewijs van de tweede oorzaak: »de unanieme klagten, die elk over zijne be»zoldiging oppert, het dagelijksch gemopper van het corps »docenten en de middelen, die zij in het werk stellen, »om nog iets bij hun tractement te verdienen, tèn einde »fatsoenlijk te kunnen leven."

Als dat gemopper en klagen tot bewijs moet dienen, dat de karige bezoldiging een bezwaar is tegen den waren bloei van 't Gymnasium, waar moet het dan met de kolonie heen, want wie moppert en klaagt er tegenwoordig niet over zijne geringe bezoldiging? Wat zou er dan reeds sedert jaren hier van het lager onderwijs geworden zijn, als de karige bezoldiging der gouvernements-onderwijzers geïnfluenceerd had op ijver en pligtsbetrachting en daardoor ook natuurlijk op den bloei van het onderwijs? Zouden de gouvernements-onderwijzers, onder welke er vele gevonden worden, die reeds sedert jaren, maar zeker met meer regt dan de docenten van 't Gymnasium, geprutteld en geklaagd hebben, zich zelven 't vooruitzigt op vermeerdering van tractement niet geheel benomen hebben, zoo zij waren begonnen met pligtverzuim en onverschilligheid? X had moeten bedenken, toen hij dit nederschreef, dat, onder alle betrekkingen in de maatschappij, het zeker die van *onderwijzer* vooral is, waarin, tot eene ijverige pligtsbetrachting, eene *hoogere impulsie* noodig is dan alleen een *goed tractement!*

Volgens X is dus *f* 250— plus *f* 110— huishuur, te zamen *f* 360— niet genoeg om fatsoenlijk te kunnen leven. Betrekkelijk moge dit waar zijn, vooral te Batavia; maar, als *f* 360— niet genoeg is, hoe ellendig moeten de gouvernements-onderwijzers dan wel leven met al hunne *schoone vooruitzigten*, waarop nu reeds bij anticipatie gewezen wordt; schoone vooruitzigten, welke echter helaas! nog altijd in de lucht zweven!

Met hoeveel regt pruttelen en klagen dan *zij* niet, die met *f* 100— als primitief tractement plus *f* 50.— huishuur, te zamen *f* 150— beginnen, daar dikwijls vijf jaren lang op blijven staan, en ook niet altijd in de gelegenheid zijn er, wat bij te verdienen?

't Is mogelijk wat al te vermetel van ons, om een *docent* van 't gymnasium Willem III met een *gouvernements onderwijzer* te vergelijken! De vreemde namen: *gymnasium* en *docent* toch doen onwillekeurig aan iets denken, dat meer verheven is dan een gewoon onderwijzer, die bloot bezitter is van den *tweeden* rang. Maar zouden die namen hier wel iets tot de zaak doen, wanneer er, om docent aan 't Gymnasium te worden, niet meer vereischt wordt dan die rang? Wij begrijpen niet, waarom er geene oproeping in de nieuwsbladen gedaan is met bekendstelling der vereischte kundigheden. Het collegie van curatoren zou alsdan niet zoo beperkt in de keuze en meer verantwoord zijn geweest voor het publiek.

Dat slechts *twee* vijfjarige verhoogingen en wel van *f* 50— 's maands te weinig vooruitzigt opleveren, daarin zijn wij het volkomen met X. eens. Hebben echter de heeren docenten niet het beste te verwachten van een gouvernement, dat op eene zoo splendide wijze die inrigting heeft in 't leven geroepen, en geen geldelijke opofferingen ontziet, om haar in stand te houden? Zouden zij, wanneer na verloop van vijf jaren het Gymnasium in een bloeijenden toestand verkeert, van dat zelfde gouvernement niet mogen verwachten, dat het gehoor zal geven aan de billijke voorstellen van het collegie van curatoren, en die verhooging, b.v.: van *f* 50 op *f* 75 of *f* 100— brengen? De primitieve tractementen te verhoogen, alvorens het Gymnasium *eenige* gunstige resultaten geleverd heeft, zou tot niets anders leiden dan tot eene verhaaste ontbinding van die inrigting. De gronden, die wij voor die bewering hebben, zullen wij liefst hier niet aanvoeren, daar slechts belangstelling in de inrigting ons drijft, en wij niet gaarne iemand, wie ook, zouden willen kwetsen.

Met X schrijven wij in de 3de plaats het niet aanvankelijk slagen van die inrigting toe aan eene gebrekkige directie en al hetgene daaruit is voortgevloeid; maar wij zetten daarom niet alles op rekening daarvan: dat zou onbillijk zijn! In weerwil van eene gebrekkige en zwakke directie toch, zal het een ondergeschikt personeel nog mogelijk zijn de zaak regt te houden, zelfs eenigermate te doen bloeijen, wanneer dat personeel geheel is zamengesteld uit mannen van ervaring, die, ten volle voor hunne taak berekend, doordrongen zijn van liefde voor hun vak en gevoel hebben van hunne roeping.

Met X zien wij eene betere toekomst te gemoet van eene nieuwe directie, van een directeur, die, zooals X zegt, een man moet zijn: rijk in ervaring en menschenkennis; die — voegen wij er bij — er niet voor terugdeinst, wanneer het eens noodig mogt zijn, een *Augias-stal* te zuiveren. Maar mist die man, bij al die goede eigenschappen, de vereischte *paedagogische* kennis, dan, vreezen wij, dat de zaken even slecht zullen gaan als vroeger, en de goede bedoelingen van 't Gouvernement gevaar loopen miskend te worden. Dan zullen, om b.v. maar iets te noemen, enkele doeltreffende maatregelen, door zoodanig directeur genomen, slechts *flaauw*, zijne vele misgrepen daarentegen *stipt* worden opgevolgd, om naderhand tegen den man te getuigen, die, ter goeder trouw, maar uit gebrekkige kennis van zaken, de eene of andere *absurditeit* beging, of eene *anomalie* daarstelde, en zoo zelf in de val liep!

Zal men verder van een nieuwen directeur eene betere toekomst met grond kunnen verwachten, dan zal het noodzakelijk zijn, dat het collegie van curatoren in het vervolg zich alleen in contact stelle met de directie; dat geen der curatoren — wij zullen het maar plat weg bij den regten naam noemen — zich door een of ander docent late inpalmen, of zich late leiden door inblazingen van dezen of genen. Niets ondermijnt meer het gezag eener directie; niets werkt verderfelijker voor alle dergelijke, organieke inrigtingen; — en, al ware de directeur nog zoo bekwaam en geschikt, en al bezat hij nog zoo veel fermeteit, het zou voor hem, onder dusdanige omstandigheden, eene gedecideerde onmogelijkheid zijn, om eenheid, orde en tucht te bewaren!

Zooals X vermoedt, zal die nieuwe directeur bijgestaan worden door *educatoren*. De naam, 't is waar, klinkt fraai; doch of het doel er mede bereikt zal worden, hieraan twijfelen wij zeer. Wij zeggen met X: *onderwijs* en *opvoeding* zijn geen twee op zich zelve staande zaken; zij grijpen te veel in elkander, om gescheiden te worden. Dan eerst toch verkrijgt de *onderwijzer* een merkbaren invloed op zijne leerlingen, wanneer hij *opvoeder* tevens is. Waarom zouden de docenten, wanneer het aantal behoorlijk vermeerderd werd, niet de leerlingen, ook in hunne *speeluren*, kunnen gadeslaan, en zóó beter in de gelegenheid zijn hen *au fond* te leeren kennen? Wil men evenwel de docenten geheel van de surveillance ontslaan, dan zouden daarmede twée à drie personen, onder den naam van *secondanten*, bij afwisseling belast kunnen worden. Niets dan gestadige botsingen tusschen de *docenten* en *educatoren* zullen er anders het gevolg van zijn; bij ieder conflict zal de een de schuld op den ander werpen; in de meeste gevallen zal het den eersten niet moeijelijk vallen alles te wijten aan de laatsten, die, ter wille van dien hoogdravenden naam, het hard te verantwoorden zullen hebben. Zelfs de beste directie zal, naar onze overtuiging, die verderfelijke toestanden niet weten te voorkomen, en niet in staat zijn die geheel op zich zelve staande krachten tot een gemeenschappelijk doel aan te wenden.

Z.

NEDERLANDSCH-INDIE.

BATAVIA.

☞ Bij het ter perse leggen dezer Courant was van de verwacht wordende landmail nog niets bekend.

Aangekomen Vreemdelingen.

VAN 16 TOT 19 NOVEMBER 1861.

MARINE-HOTEL. Graaf van Hogendorp, van Samarang. — F. K. Gosenson, van Id. — G. Faber, van Soerabaya. — Maas Geesteranus, van Palembang. — J. Gilbert, van Nederland. — Kol. J. Knip en familie, van Soerabaya. — L. Smit, van Cheribon. — C. Kraak, van Id. — Butner, van Nederland. — Marinkelle, van Onrust.

HOTEL DER NEDERLANDEN. Borst, van de Reede.

JAVA HOTEL. Molero, van Onrust. — Thys, van Billiton. — Kuipers, van Hongkong. — Van der Tol, van Id. — Grandville, van Ceylon. — Vasseur, van Onrust. — Carlier, van de Reede. — van den Bolck, van Macau. — Wjeruf, van Soerabaya. — Verdoes, van de Reede.

HOTEL DES INDES. Modderman, van de Reede. — Hies, van Id. — E. Maquire, van Melbourne. — J. Welock, van Id. — Lendoeldex, van de Reede. — van den Steen, van Id. — Riesz, van Buitenzorg. — Honing, van Pontianak. — Guyot, van Id. — Van Boxel, van Id.

HOTEL WILLEM II. D. W. Muller, van Palembang.

Aangekomen Passagiers te Batavia.

VAN 16 TOT 19 NOV. 1861.

Met het Gouv. stooms. Java, Kapt. H. F. Bernoster, Mevouw Kuijpers en 2 kinderen van Banjermassing.

Met de Ned Ind. stoomb. Palembang Packet, Kapt. J. F. Scheel, de hh. M. G. Verstegh, Robat, Muller en Z. M. troepen van Palembang via. Muntok.

Met het Ned. schip Bernard Hertog van Saxe Weimar, Kapt. J. M. J. C. Gilbert, de hh. G. van der Poll en J. H. J. Kuijpers van Hongkong.

Met het Ned. Ind. stooms Palembang, Kapt. Kramer, de Offic. van Gez. Kervel, echtg. en 2 kinderen, de hh. Knijp met 2 dochters, Ferri, P. van den Broek en Z. M. troepen van Soerabaija via Samarang.

Vertrokken Passagiers van Batavia.

VAN 16 TOT 19 NOV. 1861.

Met het Ned. Ind. stooms. Oenarang, Kapt. S. van Hulstijn, de hh. W. E. Kemball en J. A. Thomas, Mevrouwen Meissner, Arathoon met 2 kinderen en Mejufvr. H. E. Bernet naar Samarang en Soerabaija.

Met de Ned. Ind. stoomb. Palembang Packet, Kapt. J. F. Scheel, de hh. J. Brondsema en G. F. F. Ziedes de Plantes naar Cheribon, Tagal, Pecalongan, Samarang en Soerabaija.

Batavia. — Van gouvernementswege is te Samarang publiek uitbesteed de ondervolgende leverancien en verrigtingen in die residentie te weten:

A. Gedurende het jaar 1862:

1o. de levering van de ondervolgende benoodigdheden ten behoeve der gouvernements schoeners en kruisbooten, het kantoor van den algemeenen ontvanger, het oude mannenhuis en het postkantoor te Samarang, als:

rijst	tegen	*f* 0,09	per	A. pond
gedroogde visch	»	» 0,06	»	»
klapperolie	»	» 0,50	»	N. kan
arak	»	» 0,80	»	»
lampolie	»	» 0,50	»	»
kaarsen	»	» 0,50	»	A. pond
brandhout	»	» 0,00½	»	vadem
Javasche lak	»	» 0,10	»	A. pond
spijkers	»	» 0,50	»	»
agelgaren	»	» 0,00¼	»	bos
bindrotting	»	» 0,50	»	»
geldzakken	»	» 0,00¼	»	stuk
geldkisten	»	» 0,00¼	»	»
vet of smeer	»	» 0,40	»	A. pond
doodkisten	»	» 0,00¼	»	stuk

2o. de levering van metselsteenen ten behoeve van het civiel bouwdepartement, tegen *f* 12,75 de 1000 stuks.

B. Gedurende de jaren 1862, 1863 en 1864:

1o. de levering van gras en padi ten behoeve der paarden:
a. op het hoofdstation te Samarang en den reservestal aldaar, tegen 27½ cent per ration.
b. op de elf poststations om de Oost en West van Samarang en Djati Ngaleh, tegen 28¼ cent per ration.
c. op de poststations te Banjoemonik en verder om de Zuid van Samarang, tegen 27¼ cent per ration.
d. van de djajang sekars, tegen 31½ cent per ration.

2o. de levering van gezifte koraalkalk, ten dienste van het civiel bouwdepartement, tegen *f* 8,55 per koijang.

3o. het beslaan der beide voorhoeven van de postpaarden op de stations om de Zuid der hoofdplaats Samarang, tegen 84¼ cent per paard 's maands.

4o. het onderhoud der wagen- en karrentuigen, leidsels, zoomede van de karren behoorende tot de wagen- en brievenposterijen in dat gewest, tegen *f* 82,75 's maands.

5o. de levering van driedraads blaauw geverwd linnen, voor den aanmaak van kleedingstukken voor mannelijke gecondemneerden in Nederlandsch-Indie, tegen 28 centen de el.

6o. de levering van grof en fijn zeeflinnen voor de gouvernements indigo fabrieken op Java, respectievelijk tegen 25 en 15 centen de el.

— Te Padang, de levering:

1o. gedurende het jaar 1862, van houten geldkisten ten dienste van het gouvernement van Sumatra's Westkust, tegen 37 centen per stuk;

2o. gedurende de jaren 1862, 1863 en 1864:
a. van vivres, etc., ten behoeve van het civiel departement te Padang, Priaman, Kajoe-tanam en Painan, als:

rijst	tegen	*f* 3,75	per	pikol
brandhout	»	» 5,00	»	vadem
lampolie	»	» 0,50	»	kan
versche klapperolie	»	» 0,26	»	»
gedroogde visch	»	» 0,05	»	Amst. pd.

b. van benoodigdheden, ten dienste der dwangar-

beiders in het gouvernement van Sumatra's Westkust, als:

baatjes . : . . .	tegen	f 0,70
broeken	»	» 0,50
sarongs	»	» 1,25
hoofddoeken . . .	»	» 0,40
legmatjes	»	» 0,15

— Per stoomboot *Batavia*, kapitein G. Nije. zijn den 15den November 1861 door het postkantoor alhier verzonden:

Per overlandmail via Marseille . .		8879	adressen.
» » » Triëst . . .		1693	»
» » » Southampton.		270	»
		10842	»
Naar Singapore	1889		»
» Banka.	526		»
» Palembang	354		»
» Riouw	187		»
		2756	»
Totaal . .		13578	adressen.

Preanger-Regentschappen. — Op den 7den November zijn van des morgens zeven tot 's namiddags vijf uren in de districten Tjekandang en Djampang Wetan onophoudelijk regens gevallen, waardoor zware bandjers in de rivieren zijn ontstaan, die, behalve de brug Tjidjampang, nog vernield hebben 5 bouws sawahs aan den rivierkant gelegen. en 29 bouws met zand hebben overdekt, ten gevolge waarvan het daarop staande padigewas geheel is vernield.

Banjoemaas. — Op den 31sten October jl. des namiddags te 5 uren, heeft in de dessa Boekatidja, district Tjahijana, afdeeling Poerbolingo een hevig onweder, vergezeld van zware winden, bliksemslagen en regen gewoed.

Het indigo-pakhuis en de fabriek Langer zijn door den bliksem getroffen, waardoor een gedeelte van het dak is verbrand en eenige steenen pilaren zijn gescheurd.

Door tijdig aangebragte hulp is men echter den brand spoedig meester geworden.

Ook in de afdeeling Poerwokerto zijn ten gevolge van zwaar weder en wind, 32 bamboezen huizen omgewaaid en 2 stijlen der brug over de rivier Banjaran ruim een rhijnlandsche voet gezakt, terwijl de weg tusschen Poerbolingo tot aan de grenzen van het district Kerta Negara beschadigd is, en de bruggen Kemoesoeh en Tenggiling ten gevolge van den hoogen waterstand weggespoeld en 4 bouws indigo-aanplantingen van de dessa Wirosono en Penaroeban zijn vernield geworden.

De passage is, vooral voor den afvoer van koffij uit de kleine pakhuizen naar de hoofdplaats Poerbolingo, tijdelijk gestremd.

In voorziening van een en ander wordt met den meesten spoed het noodige verrigt.

Riouw. (1 November). — De gezondheid der bevolking te Tandjong Pinang was bevredigend.

Den 10den October jl. keerde de resident van Riouw terug van eene reis naar Lingga, Singkeh, Reteh en Indragiri. Bij die gelegenheid werd door Z. M. stoomschip *Haarlemmermeer* eene schoone baai op de Noordoostkust van Lingga, gevormd door de monding van de soengei Doewara, opgenomen, terwijl de resident zich te voet dwars door het eiland naar de hoofdplaats Dai begaf.

Het was voor het eerst, dat het binnenland van Lingga door een European bezocht werd.

Het land is bergachtig, boschrijk en doet zich vruchtbaar voor, maar is zeer schaarsch bevolkt en weinig bebouwd. De ingezetenen leven meest van het kloppen van sagoe en het verzamelen van boschproducten.

Gedurende de maand October zijn ter reede van Riouw aangekomen 12 Europeesch getuigde vaartuigen onder Nederlandsche vlag en 23 inlandsche vaartuigen.

De schepen van Nederlandsch-Indie kwamen alle van Java en die van vreemde havens meest alle van Singapore.

Er vertrokken gedurende de vorige maand 9 schepen onder Nederlandsche vlag en 17 inlandsch getuigde vaartuigen.

De vertrokken schepen naar Nederlandsch-Indie zeilden alle naar Java, de schepen en vaartuigen naar vreemde havens meest alle naar Singapore.

De uitvoer bestond uit:

6,841 pikol gambier, 440 pikol witte peper, 1,011 pikol zwarte peper; verder werd nog uitgevoerd 42160 stuks houtwerken, planken, enz., 47 pikols boombast, 400 stuks matwerk. 2,070 stuks Riouwsche steenen, welke meest naar Java zijn uitgevoerd.

De invoer bestond hoofdzakelijk uit 16,172 pikol rijst.

De stand der marktprijzen op ultimo October jl. was:

Gambier, 1ste soort	f 8.38	per	pikonl.
idem 2de »	» 7.07	»	»
Peper, (witte)	» 25.15	»	»
idem (zwarte)	» 15.72	»	»
Rijst	» 7.80	»	»
Varkensvleesch	» 23.58	»	»

400 Mex. dollars = f 262.

(*Jav. Ct.*)

Samarang, 15 November. De afloop der alhier op Zaturdag 9 dezer gehouden verpachtingen van 's lands middelen voor 1862 was als volgt:

Waarde der Amfioen en pachtschat 's mands:

Samarang.	f 56,460
Kadoe.	» 20,680
Bagelen.	» 11,280
Banjoemaas.	» 6,900
Soerakarta.	» 77,020
Djokjokarta.	» 42,400

In 1861 was de opbrengst als volgt:

Samarang.	f 98,900
Kadoe.	» 54,400
Bagelen	» 21,600
Banjoemaas.	» 13,500
Soerakarta.	» 108,000
Djokjokarta.	» 57,000

Gewone middelen over 1862's jaars f 179,640,— over 1861 's jaars f 247,860.—.

Salatiga. Het is overbekend van welk belang Salatiga is voor onze communicatie vooral met Solo, waarvan het omstreeks op halfweg gelegen is, tusschen die hoofdplaats en Samarang.

De belangrijkheid der ligging van Salatiga blijkt dezer dagen ook uit de omstandigheid, dat de wetenschappelijke Kommissie voor de spoorweg opnemingen en topographische opname enz. zich daar hebben gevestigd. En wat sedert den beginne te begrijpen was, blijkt thans dagelijks meer en meer, het nadeel, namelijk, dat Salatiga zelfs van een Telegraafkantoor verstoken is. Een telegram, gerigt aan iemand te Salatiga moet hem van Ambarawa of van ruim 12 palen ver gezonden worden, wanneer de Chef van het Kantoor de beleefdheid heeft den koelie f 0,75 te betalen, zoo als dit hier de gewoonte is. De terugzending van dit geld en van het recief kost dan weder f 0,75; en zoo wordt het toch zoo dure telegram nog zoo enorm bezwaard, en een te groot tijdverlies heeft er plaats. Of men ontvangt het telegram met de gewone post van Ambarawa, tegelijk met een dikweif 2 dagen later afgezonden postbrief. Het is onbegrijpelijk dat niet ook te Boijolalie een Telegraafkantoor bestaat, maar het is onvergeeflijk dat er geen is te Salatiga; hopen wij dat dit zal tot stand komen.

Voor eenigen tijd was schrijver dezes te Salatiga, en wel ziekelijk, in het zeer goede logement aldaar. Zelden heeft hij echter eene zoo onaangename nachtelijke storing ondervonden als hier te Salatiga. Verbeeld u, dat men in de gevangenis, (een slecht en ondoelmatig gebouw) naast het logement en digt bij andere door Europeanen bewoonde huizen, een 30tal gevangenen, door evenveel javanen, des nachts doet b-waken; die bij gebrek aan een wachthuis of wat dies zij. zich onder de vensters der vertrekken moeten plaatsen, en daar aan regen en weêr en aan alle invloeden van de nachtelijke atmospheer blootgesteld zijn. Deze arme duivels nu moeten om de 3 hoogstens 5 minuten een vervaarlijk geschreeuw aanheffen, dat zieken en gezonden in de buurt in hunnen slaap stoort, en de gevangenen die den geheelen dag moeten werken, doemt tot eene eeuwige slapeloosheid.

Zulk eene geraffineerde, om iemand telkens in zijn slaap te storen, was slechts het verzinsel der Inquisitie, of van de Oostenrijksche staatsgevangenissen, en kan hier niet als eene geraffineerde wreedheid verzonnen en bevolen zijn, maar als een slechte, onmenschelijke, verkeerd gedachte maatregel van veiligheid ingevoerd, die ten spoedigste moet afgeschaft worden.

(*Sam. Adv. bl*).

Soerabaija, 13 November. Gister middag heeft de kleine stoomboot *Fairy*, welke tusschen Grissee en Soerabaija vaart, eene praauw Jangolan omver gestoomd, de praauw was verbrijzeld, doch de opvarenden zijn gered. Eene oude vrouw is echter, vermoedelijk door de schepraderen getroffen, onverwijld overleden.

(*Soer. Ct.*)

Soerabaija, 13 November. Op gisteren heeft de Raad van Justitie alhier uitspraak gedaan in de strafzaak waarvan wij in No. 90, van ons blad melding maakten en de daarin betrokkene inlanders Rabidin en Lagio ter zake van herhaalde diefstallen bij dag en nacht, door middel van braak en inklimming door meer dan één persoon gepleegd, veroordeeld tot dwangarbeid in den ketting voor den tijd van vijf jaren, voorafgegaan door tentoonstelling.

Voorts zijn ter zake van medepligtigheid aan die diefstallen door het des bewust heelen van gestolen goederen, tot driejarige tuchthuisstraf veroordeeld een beklaagde van Europesche afkomst en zijne echtgenoot, terwijl de beklaagde Schönherr en zijne echtgenoot zijn vrijgesproken.

— Bij de op ll. Zaturdag plaats gehad hebbende verpachting der verschillende middelen in de Residentie Soerabaija over het jaar 1862 heeft de gezamentlijk gebodene pachtschat bedragen de somma van f 424,044.

(*Soer. Nieuwsb.*)

OFFICIELE BERIGTEN.

EXTRACTEN *uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.*

BUITENZORG, *den* 10*den November* 1861. (No. 46).

(Staatsblad no. 111*a*.)

Gelezen de missive van den Minister van Kolonien, van 9 September 1861, La. AAZ., no. 35/1093;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: enz.

Ten tweede: Krachtens magtiging des Konings, met intrekking van art. 2 van het besluit van 5 Junij 1861, no. 6:

1o. het regentschap Koedoes te verheffen tot eene adsistent-residentie.

2o. enz.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

BUITENZORG, den 10den November 1861. (No. 47).

(Staatsblad no. 111*b*.)

Gelezen de missive van den Minister van Kolonien, van 6 September 1861, La. AAZ, no. 18/1062.

Is goedgevonden en verstaan;

Krachtens magtiging des Konings:

I. het regentschap Pamalang (residentie Tagal), te stellen onder het beheer van een adsistent-resident.

II. enz.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

Bij Koninklijk besluit van 19 Januarij 1861, no. 49, is op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst ontslagen, gerekend van 1 Februarij 1861 onder toekenning van pensioen, de ambtenaar met verlof in Nederland, J. J. Grumiaux, laatstelijk opzigter der eerste klasse bij den waterstaat en 's lands burgerlijke openbare werken te Samarang.

Bij Koninklijk besluit van 12 September 1861, no. 43, is aan den heer mr. J. K. de Wit, consul generaal der Nederlanden in Japan, vergunning verleend tot het aannemen der versierselen van ridder der orde van St. Anna tweede klasse, met diamanten, hem geschonken door Zijne Majesteit den Keizer aller Russen.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den minister van Kolonien van 21 September 1861, La. APZ, no. 6, is aan den heer G. J. Netscher, laatstelijk ambtenaar ter beschikking van den hoofd-ingenieur voor het stoomwezen in Nederlandsch-Indie, thans met verlof in Nederland, verleend eene nadere verlofs-verlenging voor den tijd van zes maanden, buiten bezwaar van den lande.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den minister van Kolonien, van 23 September 1861, La. APZ, no. 5, in aan den Oost-Indischen ambtenaar, met verlof in Nederland, H. J. van der Plas, laatstelijk president der weeskamer te Batavia, verleend eene nadere verlofs-verlenging voor den tijd van zes maanden.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van aanspraak op pensioen, de adsistent-resident van Bawean (residentie Soerabaija) J. F. van der Loo.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den adsistent-resident van Toeban (residentie Rembang) Jhr. Ch. F. Siberg.

Benoemd:

Tot kommies kontroleur der inkomende en uitgaande regten te Batavia C. M. G. A. M. Ecoma Verstege, laatstelijk kontroleur der eerste klasse bij het binnenlandsch bestuur in de adsistent-residentie Benkoelen.

Magtiging verleend:

Tot het uitreiken aan den gepensioneerden officier van gezondheid der derde klasse F. L. Rhoder, van eene acte van toelating tot de uitoefening der genees- en heelkundige praktijk te Soemedang (residentie Preanger Regentschappen), en om door hem de civiele geneeskundige dienst en het opzigt over de vaccine in de adsistent-residentie Soemedang te doen waarnemen.

Tot het uitreiken aan dr. J. A. W. Pott. van eene acte van toelating tot de uitoefening der genees-, heel- en verloskundige praktijk te Sumanap (residentie Madura), zijnde hij tevens belast met de waarneming der civiele en militaire geneeskundige dienst, zoomede met het opzigt over de vaccine in de afdeeling Sumanap.

Goedgekeurd:

Dat door den Directeur der Kultures,

BIJ DE LANDELIJKE INKOMSTEN EN KULTURES

Is geplaatst:

In de residentie Probolingo, ter beschikking van den resident aldaar, de benoemde ambtenaar ter beschikking F. A. H. Ondaatje.

Zijn overgeplaatst:

Uit de residentie Kadoe naar de residentie Soerabaija, ter beschikking van den resident aldaar, de kontroleur der tweede klasse J. W. Mooijen.

Uit de residentie Probolingo naar de residentie Cheribon, om tijdelijk te worden belast met de waarneming der adsistent-residentie Indramaijoe, de kontroleur der eerste klasse K. A. Dekker.

Uit de residentie Probolingo naar de residentie Preanger Regentschappen, ter beschikking van den resident aldaar, de kontroleur der eerste klasse P. van Hoek.

Uit de residentie Preanger Regentschappen naar de residentie Probolingo, ter beschikking van den resident aldaar, de kontroleur der tweede klasse F. Beijerinck.

Uit de residentie Cheribon naar de adsistent-residentie Krawang, ter beschikking van den adsistent-resident aldaar, de kontroleur der derde klasse J. W. Cordromp.

Uit de adsistent-residentie Krawang naar de residentie Bantam, ter beschikking van den resident aldaar, de kontroleur der derde klasse L. Wessels.

Uit de residentie Kediri naar de residentie Japara, ter beschikking van den resident aldaar, de kontroleur der tweede klasse J. C. A. Scharff.

Uit de residentie Japara naar de residentie Kediri, ter beschikking van den resident aldaar, de kontroleur der tweede klasse J. H. Hagen.

Militair Departement.

Gesteld:

Op non activiteit, de eerste luitenant der infanterie S. J. Brunsveld van Hulten.

BIJ DE MILITAIRE GENEESKUNDIGE DIENST.

Bevorderd:

Tot officier van gezondheid der tweede klasse bij het groot militair hospitaal te Soerabaija, de officier van gezondheid der derde klasse G. A. Raland, thans ter beschikking te Batavia.

Overgeplaatst:

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Benkoelen, de officier van gezondheid der tweede klasse L. P. Kervel, thans bij het groot militair hospitaal te Soerabaija.

Marine Departement.

Benoemd:

Tot eersten machinist bij de dienst der gouvernements marine, C. Kraak, thans particulier machinist.

ADVERTENTIEN.

POSTKANTOOR.

Op Donderdag den 21sten dezer zullen Postpakketten worden gesloten voor

Bandjermassing

te verzenden met een der stoomschepen van W. Cores de Vries.

De daarvoor bestemde Brieven kunnen dien dag worden bezorgd te Weltevreden tot 's avonds 5 uur, in de Stad tot 4 uur.

Op Vrijdag den 22sten dezer zullen Postpakketten worden gesloten voor

Padang en Benkoelen,

te verzenden met een der stoomschepen van W. Cores de Vries.

De daarvoor bestemde Brieven kunnen dien dag worden bezorgd te Weltevreden tot 's avonds 5 uur, in de Stad tot 4 uur.

De ondergeteekende herinnert bij deze belanghebbden, dat de eerste mail-stoomer in December den 1sten zullende vertrekken, de brievenpakketten, daarmede te verzonden, bij het poskantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op

Zaturdag den 30sten November e. k.

des avonds te 8 uren, voor *Europa, America, Britsch-Indië, Kaap de Goede Hoop, China, Japan, Australie,* enz. enz., benevens voor *Banka, Palembang* en *Riouw.*

De kommissie tot verbetering der Indische zeekaarten brengt ter kennisse van belanghebbenden, dat door haar is uitgegeven en verkrijgbaar gesteld de kaart van:

Het Zuid-West gedeelte der baai van Boni.

Op Woensdag den 27sten November a. s., des voormiddags te 10 uren, zal door den hospitaalmeester bij het convalescenten-gesticht te Malang, ten zijnen bureele publieke uitbesteding gehouden worden, voor het

Reinigen van hospitaal kleedingen fournitures,

en het vullen der laatsten, gedurende het jaar 1862.

Voorwaarden liggen dagelijks, met uitsondering van zon- en feestdagen, voor gadinghebbenden ter inzage ten bureele van den uitbesteder.

Wordt gevraagd een klerk bij het zouthoofd-depôt te Pakkies, op eene vaste bezoldiging van *f* 50 (vijftig gulden) 's maands.

Iemand hiertoe genegen, gelieve zich, per franco brief, te wenden tot den Assistent-Resident van Krawang onder bijvoeging van een certificaat van zijn laatsten chef, houdende melding van zijn gedrag en van zijne bekwaamheden.

In de residentie Japara bestaat gelegenheid tot plaatsing van landmeters, die in het bezit zijn van acten van bekwaamheid en beëdiging, bedoeld bij de verordeningen voorkomende in het staatsblad van 1857, no. 18.

Degenen die daarvoor wenschen in aanmerking te komen, worden verzocht zich bij gefrankeerde adressen te wenden tot den Resident van Japara.

De resident van Besoekie maakt bekend, dat op Zaturdag den 7den December 1861, des morgens te 9 uren, in den dalem van den regent ter hoofdplaats Bezoekie, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829 no. 67), openbare uitbesteding zal worden gehouden, voor den overvoer gedurende:

a. 1862
b. 1862, 1863 en 1864.

van zout, van Sumenap.
1e perceel, naar de hoofdplaats Bezoekie.
2e perceel naar Panaroekan, in deze residentie.

De voorwaarden liggen ter inzage op het residentie-kantoor te Bezoekie.

Gegadigden worden verzocht hunne inschrijvings billetten vóór of uiterlijk op het hiervoren bepaalde tijdstip intedienen aan den resident van Bezoekie en om de uitbesteding bij te wonen dan wel zich daarbij te doen vertegenwoordigen.

Vendutien.

Maandag 25 November
Voor het woonhuis van den Heer Vogelpoot door Cassalette & Co.
en
Voor het commissiehuis van van Riet & ter Gouw.

Dingsdag 26 November
Voor het woonhuis van den Heer van Gorkum door van Riet & ter Gouw.
en
Voor het commissiehuis van Abeelen, Dennison & Co.

Woensdag 27 November
Voor een woonhuis op Passer Baharoe door van Hogezand Sr.
en
Voor de pakhuizen van Andreas & Co. door John Pryce & Co.

Donderdag 28 November
Voor het woonhuis van den Heer Stekkens door van Slooten Morgan & Co.
en
Voor het commissiehuis van John Pryce & Co.

Vrijdag 29 November
Voor een woonhuis in de Berendrechtslaan door Gebr. Roselje & Co.
en
Voor het commissiehuis van van Slooten Morgan & Co.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

Te Kooiwacht heeft zich dezer dagen het zonderlinge feit voorgedaan, dat een jonggeboren kind van het vrouwelijk geslacht door eene vergissing van den vader, een landbouwer, als jongen werd gedoopt en bij den burgerlijken stand ingeschreven; twee dagen later ontdekte de vader zijne vergissing en liet dit aan kerk en burgerlijken stand weten, hetgeen echter niet belette, dat het meisje reeds de mannelijke namen Livinus-Bernardus had gekregen.

Brussel, 20 Sept. Voor eenige dagen is in een bosch nabij Spa het lijk gevonden van een Engelschman. Uit een bij hem gevonden papier bleek, dat hij zich met een uit Engeland medegebragt vergif had om het leven gebragt wegens berouw over de slechte behandeling welke hij zijne vrouw en zijne kinderen had doen ondergaan.

ENGELAND.

Londen, 19 Sept. De voornaamste directeuren en beambten der maatschappij van den *Great Eastern* zijn gisteren naar Liverpool en Cork vertrokken, ten einde een streng onderzoek in te stellen naar de oorzaken der ramp, aan het schip overgekomen, welke des te onverklaarbaarder is, naardien het vaartuig eerst korteling van wege den *Board of Trade* naauwkeurig was onderzocht en £ 15,000 werden besteed aan verschillende verbeteringen. Naar het schijnt was de gezagvoerder kapt. Walker, ofschoon gewoon aan de vaart op de Adriatische Zee, nogtans vreemd op den Atlantischen Oceaan.

— Gisteren avond gaf de Heer Blondin, in Aston Park, bij Birmingham, in bijzijn van niet minder dan 20,000 personen, eene voorstelling. Bij den ingang had zich eene ontzettende menigte uit het gepeupel verzameld, die zich met geweld den toegang tot het park wilde verschaffen, doch daar zij door de bereden politie werd teruggedreven, brak zij de schuttingen af, stak die in brand en begon toen met steenen en knodsen gewapend, een hevigen aanval op de policie. Verscheidenen van deze laatsten werden aan het hoofd en in het gezigt ernstig gewond, terwijl een door een politie-agent bereden kostbaar paard een poot brak en ten gevolge van dien doodgeschoten moest worden. Men zond alsnu naar de stad om versterking, en eerst nadat deze was aangekomen, gelukte het, een groot aantal der belhamels meester te worden, waarvan reeds zeven een eerste verhoor hebben ondergaan. De wonden van vier politieagenten zijn van ernstigen aard.

— In de kazerne te Preston heeft een soldaat van het 32ste regiment, M. Caferay genaamd, die wegens pligtverzuim tot 14 dagen arrest was veroordeeld, op den kolonel Crofton en kapitein Hanham geschoten, met dat gevolg, dat beiden ernstig gewond werden en het leven van den eerste zelfs in groot gevaar verkeert. De misdadiger telt eerst 19 jaren.

— Als een voorbeeld van zeemans-moed, zoo niet van vermetelheid, kan worden gemeld, dat kapitein Wyses met de *Hotham*, zijnde een schroefbootje van slechts 10 ton, van Melbourne naar de golf van Carpentaria is vertrokken, ter opsporing van de expeditie van den heer Burke. Van Carpentaria zal kap. Wyse waarschijnlijk zijne reis tot Indie voortzetten. Het vaartuigje is met inbegrip van den kapitein en den machinist slechts met 5 koppen bemand en bereids te Sydney na een hevigen storm te hebben doorgestaan, aangekomen.

— Zondag 11. heeft een knaap van 12 jaren, John Little genaamd, de vrouw van een pachter te Marwood, waar hij in dienst was, ten gevolge van een woordentwist, die hij met haar had, met een geweer doodgeschoten. De knaap wordt thans door de politie nagezet.

— Het eiland of Kaap Portland, de door hare zandsteen rotsen, van 2 uren lang en 3/4 uurs breed, bekende zuidelijke spits van het graafschap Dorsetshire, aan het kanaal, is in den laatsten tijd op groote schaal versterkt. Aldaar zal een Engelsch Cherbourg, een reusachtige oorlogshaven met scheepswerven ontstaan. Zoo even is er eene ontzettende havendam, een zoogenaamd *breakwater*, voltooid, welke ten doel heeft de overigens in elke andere rigting tegen storm en het weder beschermde reede van Portland, tegen den eenigen gevaarlijken wind, namelijk dien uit het zuidoosten, te beschermen. Reeds in 1794 werd het plan daartoe ter sprake gebragt, doch eerst een vierde eeuw later begon men aan de uitvoering. In 1844 werd de oprigting van het ontzaggelijke bolwerk aanbevolen, in 1847 werd de bouw bij parlementsacte verordend, in 1849 werd de eerste steen gelegd, en thans is het werk voltooid. Thans is de haven van Portland tegen de woede der elementen beveiligd en er blijft nu niets meer over dan haar ook tegen den aanval eens vijands te beschermen. Doch ook ten deze is men niet werkeloos. De boven haar uitstekende rotsen worden versterkt; om de belangrijkste daarvan, de zoogenaamde Berne, heeft men eene gracht gegraven van zulk eene ontzettende diepte en breedte, dat de opgave der afmetingen belagchelijk zoude schijnen, hadde niet het door de uitholling verkregen steen-materiaal tevens voor den aanleg van den dam gediend. De kosten van dezen laatste waren aanvankelijk op £ 500,000 geraamd, doch beloopen in werkelijkheid bijna £ 1,000,000. Het fort, dat de haven zal beschermen, wordt met 60 kanonnen gewapend. De haven van Portland is nog schooner en ruimer dan die van Plymouth. De ankergrond is voortreffelijk en vrij van klippen en ondiepten. Behalve dus de belangrijkheid, die Portland heeft als verdedigingsmiddel, zal het ook eene uitmuntende veiligheidshaven vormen.

— In 1860 waren, over eene lengte van 10,780 mijlen, electrische telegrafen in het Vereenigd Koningrijk geopend, waartoe 51,221 mijlen draad werden gebezigd. Het aantal dépêches, voor particulieren bestemd, bedroeg 1,789,257, doch het aantal voor spoorweg-maatschappijen, openbare bureaux en dagbladen bestemd, was nog veel grooter.

— In hetzelfde jaar hebben 79 personen door ongelukken in fabrieken, 45 personen door spoorweg-rampen en 536 personen door schipbreuk het leven verloren.

— De *Times* zegt, dat, volgens de uit Lancashire ontvangen berigten, men reeds het eerste aanbreken van den lang verwachten storm begint te vernemen. De fabrieken werken nog slechts eenige uren per dag, de fabriekanten verminderen het loon en de ontstelde en verontruste arbeiders houden vergaderingen, ten einde over de zich voor hen openende toekomst te beraadslagen. Zoo veel is zeker, dat onze katoenvoorraad met den dag afneemt, dat de onder weg zijnde aanvoer van onzekere kwaliteit en in hoeveelheid onvoldoende is. De Americaansche oogst is voorbij, doch de eigenaars dreigen onze markten van katoen verstoken te laten, en mogten zij die grondstof ook al willen afzenden, dan zijn de vijanden op de loer, om haar te onderscheppen. Zoo wordt eene fabrieknijverheid, die meer dan £ 11,000,000 jaarlijks aan loonen betaalt, en het vijfde gedeelte onzer bevolking onderhoudt, met stilstand bedreigd, en de sedert lang voorziene krisis schijnt nu te naderen. Gelukkigerwijze is het gevaar, ofschoon ernstig genoeg om al onze energie aan te vuren, nogtans, als men het in het aangezigt ziet, niet zoo geducht, als op een afstand beschouwd, en mogen wij de hoop voeden, dat van de omstandigheden zal worden gebruik gemaakt, om aan het gevaar te ontkomen. Met genoegen zien wij, zegt de *Times* verder, dat de toestand van de katoen-nijverheid gunstig is voor onze pogingen en dat de arbeiders van Lancashire het vraagstuk als redelijke menschen beschouwen. Het eerste hulpmiddel is klaarblijkelijk gelegen in de vermindering van het cijfer der productie, en dit kan, naar men ons zegt, zonder veel nadeel voor de nijverheid, ja, zelfs met een wezenlijk voordeel geschieden. Men zegt, dat de productie in den jongsten tijd al te zeer ontwikkeld was en dat de voorraad van gefabriceerde goederen overal grooter is dan de vraag daarnaar. In dit geval bestaat er dus geen hinderpaal om met langzamer schreden voort te gaan en onze producten hunne waarde te doen herkrijgen. Te zelfder tijd hebben de arbeiders eenparig aan de eischen van de tegenwoordige krisis toegegeven. Wel is waar aarzelen zij bij de noodzakelijkheid van verminderde loonen, doch in eene groote vergadering der afgevaardigden uit Manchester, werd openhartig erkend, dat de katoenschaarschte eene ernstige en gegronde beweegreden" was, om gedurende eenigen tijd den fabriek-arbeid en bij gevolg de hoeveelheid van gefabriceerde goederen te verminderen. Eene zoodanige waardering van den toestand spreekt ter gunste van het gezonde verstand en het doorzigt der menschen.

FRANKRIJK.

Parijs, 16 Sept. Er wordt heden gesproken over een conflict, dat tusschen de Engelsch en Fransche marine aan de kust van Madagascar zou hebben plaats gehad. Men verneemt hieromtrent het volgende. Aan de westkust van Madagascar bestaat eene koningin, die regtstreeks van de vroegere opperhoofden des eilands afstamt. Ongelukkigerwijze is de koningin van Maheli (zoo is de naam van dit kleine koningrijk) in handen gevallen van drie ministers, die niet alleen zich van alle magt hebben meester gemaakt, maar de koningin zelfs opgesloten houden. Deze heeft zich daarover beklaagd bij den kommandant en de consuls van Nossi-Be en Sainte Marie, en hunne bescherming ingeroepen. De kommandant van het Fransche maritieme station heeft dadelijk een fregat naar Maheli gezonden en den bevelhebber daarvan last gegeven, om de koningin in hare magt te herstellen. Toen het fregat op de reede kwam, stonden aldaar 200 man geschaard, gereed om bij de landing van de Fransche matrozen vuur op hen te geven. Bovendien kwam een officier van eene Engelsche stoomboot, die op de reede lag, aan boord van het Fransche fregat en deed den bevelhebber opmerken, dat Frankrijk geen regt had zich te bemoeijen met de binnenlandsche aangelegenheden van het eiland. De Fransche bevelhebber deed niettegenstaande dit alles ongeveer 40 gewapende matrozen landen; deze ondervonden volstrekt geen tegenstand. De drie ministers zijn gearresteerd en naar het eiland Bourbon overgebragt.

Berigten uit Konstantinopel melden dat de sultan niet tegenwoordig was bij de revue, die ter eere van de vreemde ambassadeurs werd gegeven. De buitengewone gezant van Engeland, generaal Codrington, was hierover zoo boos, dat hij weigerde plaats te nemen in de prachtige tent, die door den seraskier voor hem was bestemd, en op eenigen afstand daarvan in het zand ging zitten. De seraskier liep dadelijk naar hem toe en verzocht hem dringend in de tent te komen, doch te vergeefs. Vervolgens bood hij hem een tapijt aan om daarop plaats te nemen, doch ook dit en de verversching werden niet aangenomen. De Engelschman bleef met zijn gevolg in het zand zitten en woonde op deze onbehoorlijke wijze de revue bij.

De pachas, die genoodigd waren op een diner, dat door lord Codrington en den Pruissischen gezant werd gegeven, zijn niet verschenen.

Parijs, 18 Sept. Prins Napoleon wordt met zijne gemalin tegen het einde dezer maand van America alhier terug verwacht. — De verkiezing voor een grootmeester-nationaal der vrijmetselarij zal in de maand October plaats hebben.

— Volgens de geruchten, die heden liepen omtrent de bijeenkomst van den keizer en den koning van Pruissen, zou deze laatste zich van Compiègne naar Saint-Cloud begeven en waarschijnlijk ook Parijs bezoeken waar groote feesten te zijner eere zullen worden gegeven. Men zegt, dat ook de koning van België gelijktijdig alhier zal zijn.

— De heer Victor Séjour heeft een drama geschreven, getiteld *l'Invasion*, dat echter geen verlof van de regering heeft bekomen om te worden opgevoerd. De reden hiervan is, dat Blucher er in voorkomt en die krijgsman, die in Frankrijk zoo gehaat is, op eene voor hem en zijne nagedachtenis niet zeer vleijende wijze is moeten worden geschilderd, ten einde bijval te mogen verwachten. De regering is van oordeel geweest, dat dit op den oogenblik eener mogelijke toenadering tusschen Frankrijk en Pruissen, en nu de koning van Pruissen alhier wordt verwacht, niet mogt worden toegelaten.

— Er zijn weder onderhandelingen met Brazilië geopend over de kwestie omtrent de grenslijn van Fransch-Guyana, eene kwestie, welke thans reeds bijna honderd jaar hangende is.

— Uit Rome is berigt, dat er heden het schavot zal worden opgerigt voor de teregtstelling van zekeren Lucatelli, die in de maand Junij jongstleden, bij eene manifestatie ter eere van koning Victor Emmanuel een pauselijk gendarme heeft gedood. Men vreest, dat deze teregtstelling onaangename gevolgen zal hebben, en dat zij door het volk als eene uitdaging zal worden beschouwd.

— De berigten uit Syrië zijn niet zeer gunstig; Beyruth is vol vlugtelingen uit Damascus, die op de beloofde schadevergoeding wachten, om naar hun land te kunnen terugkeeren. Wel is uit Konstantinopel gemeld, dat Fuad-pacha instructiën omtrent die schadevergoeding heeft ontvangen, maar zal hij ook geld ontvangen en zal dit bestaan in papierengeld, dat de helft der waarde te Konstantinopel verliest en in Syrië in het geheel geene waarde heeft?

Parijs, 19 Sept. De koning van Pruissen zal stellig den 5den October des avonds te Compiegne aankomen en den 6den des ochtends weder vertrekken. Het is echter niet waarschijnlijk, dat hij naar St. Cloud en naar Parijs zal gaan. De appartementen die te St. Cloud worden in gereedheid gebragt, zouden naar men zegt, bestemd zijn voor den Koning der Nederlanden, die binnen korten tijd alhier wordt verwacht.

— Er wordt thans reeds gearbeid aan een penning ter herinnering aan de bijeenkomst van den koning van Pruissen met den keizer.

— De *Memorial des Pyrenées* meldt, dat de keizerin uit hoofde van zwakheid, bij hare wandelingen te Biarritz steeds op een stok steunde; verscheidene zich aldaar bevindende dames hebben haar nagevolgd en loopen thans ook met wandelstokken.

— De *Pays* meldt dat, volgens bijzondere mededeelingen de Oostenrijksche politie in Venetie hare waakzaamheid en hare lastige plagerijen verdubbelt om de reizigers te noodzaken Venetie weder zoo spoedig mogelijk te verlaten. Wat het leger betreft moet men aan de bewering der dagbladen dat het 300,000 man sterk is geen geloof slaan. De sterkte daarvan beloopt slechts 180,000 man, onder welke zeer vele Hongaren, wier sympathie voor Oostenrijk zeer twijfelachtig is.

— Venetië gelijkt op een groot graf, meer dan 40,000 inwoners hebben de stad verlaten, en in het arsenaal waarin schepen werden gebouwd, die men op alle zeeën

der aarde ontmoette, worden de werklieden thans slechts gebruikt om bommen en kogels te vervaardigen.

— De *Patrie* tracht aan te toonen, dat alleen Frankrijk de ware vriend van Zwitserland is. Engeland hitst op, maar helpt niet; Pruissen heeft Neufchâtel nog niet vergeten; Oostenrijk vergeet het nadeel niet, dat het in Zwitserland heeft geleden. Rusland is Zwitserland vijandig, omdat het eene republiek is, en Frankrijk sympathiseerde steeds met de gevoelens van nationaliteit der Zwitsers. Door de banden van afstamming en de herinnering aan vroegere tijden wordt die vriendschap nog bevestigd en de *Patrie* raadt derhalve Zwitserland aan, om toch op de Fransche politiek te vertrouwen.

— In eene buitengewone benefice voorstelling in de opera comique is de tenor Roger weder opgetreden, welke voorstelling vooral daarom merkwaardig was, dat de polyglottis daarbij in vijf talen heeft gezongen, namelijk: eene aria uit Tannhäuser in het Hoogduitsch, eene romance in het Engelsch, een duo in het Spaansch en in het Italiaansch met signora Ugalde en eindelijk eene Fransche romance.

— De heer Bixio, broeder van generaal Bixio, vertrekt heden avond naar Italië, doch met geen politiek doel.

— De heer Véron heeft de hoofdleiding van den *Constitutionnel* weder aanvaard en in het eerste nommer een uitvoerig artikel over de opvoeding geschreven. Ook heeft de heer Eugène Caro daarin onder den pseudonym van Grenier zijne studien over graaf de Montalembert en diens rigting daarin vervolgd. Voorts zal de heer de Sainte Beuve in de *Constitutionnel* een aantal karakterschetsen van bekende personen onzes tijds leveren.

Parijs, 23 September. In onze diplomatieke kringen houdt men zich overtuigd, dat het Romeinsche vraagstuk voorloopig in *statu quo* zal blijven en dat de bewegingspartij thans wacht op de gebeurtenissen, welke den loop der zaken zullen dwingen. De Sardinische regering, van hare zijde, waakt met de meeste zorgvuldigheid, dat geene aanslagen tegen Rome worden beraamd. Aan Masi en zijne vrijwilligers, die steeds als een Garibaldische voorpost aan den oever van den Tiber zijn gekampeerd, zijn gestrenge bevelen gegeven om alle botsing te vermijden, terwijl de voorposten van het regelmatig leger van de grenzen van den Pauselijken Staat zijn verwijderd.

— Aan de dagbladen is ten strengste verboden, om van eenig document of brochure te spreken welke van den Heer Mirès mogt uitgaan.

— Men verwacht de verschijning van twee brochures, de eene tegen en de andere voor het werldlijk gezag van den Paus. De eerste voert den titel van: » Waarborgen verleend door den Koning van Italie voor de onafhankelijkheid van den H. Stoel;" de andere is getiteld: » Italie uit een Christelijk oogpunt beschouwd." Deze laatste is, naar men zegt, van de hand des Heeren Guizot, en strekt hoofdzakelijk om aan te toonen, dat de ondergang van het pausdom ook die van de beschaving is, en dat de houding van de keizerlijke regering in de Italiaansche kwestie meer heeft gestrekt om de belangen van Engeland, dan om die van Frankrijk te bevorderen. In de eerstgenoemde brochure wordt voorop gesteld Rome te verheffen tot de hoofdstad van Italie, en tevens tot zetel van den Paus, die alsdan den erfgrond van St. Petrus aan Italie zou afstaan, doch wien daarentegen door Victor Emanuel de onafhankelijkheid van zijn geestelijk oppergezag zou worden gewaarborgd.

— Niettegenstaande het dringend verzoek van Koning Victor Emanuel blijft de graaf de Villamarina weigeren het gouverneurschap van Napels te aanvaarden. Aan dezen post is een jaarlijksch inkomen van 100,000 frs. en 18,000 frs. schadevergoeding voor kosten van representatie verbonden.

— Volgens berigt uit Madrid, heeft de nuntius eene breve ontvangen van den Paus, waarbij de prelaten worden gemagtigd, om de kerkelijke goederen aan den staat af te staan, tegen onvervreemdbare staatsschuldbrieven.

— Naar luid van alhier uit Petersburg ontvangen berigten, is tusschen de Russische regering en die der Vereenigde Staten een verdrag gesloten, waarbij de Russische vlag zal worden vrijgesteld van de blokkade der Zuidelijke havens. De *Pays* meldt dienaangaande nog, dat Pruissen, Frankrijk en Engeland, welke beide laatstgenoemden tot nu toe weigerden een dergelijk verdrag te sluiten, thans daartoe zullen overgaan. Nog is hier het berigt ontvangen, dat het Russische fregat *Swetlana*, van 60 stukken en bemand met 800 koppen, met man en muis op de Japansche kunst is vergaan, en dat het dagblad *l'Invalide Russe* voortaan in een meer liberalen geest zou worden geschreven.

— Zoo als men weet, heeft Frankrijk het museum Campana te Rome voor 4.360,440 francs gekocht, nadat reeds vroeger een gedeelte door Rusland was gekocht. Er was sprake, dat de heer Stephan Gudunow voor het Eremitage-museum te St. Petersburg het beste weggehaald, en dat Frankrijk alleen dat gekregen had, wat hij niet wilde hebben. Om dit gerucht tegen te spreken, deelt de *Moniteur* thans eene lijst mede van hetgeen aan Rusland en van hetgeen aan Frankrijk is ten deel gevallen. Het museum Campana bestaat uit 12 afdeelingen en Rusland heeft slechts uit 5 eene keuze mogen doen. Het heeft daaruit genomen 767 stuks voor 630,800 francs, terwijl Frankrijk 11,835 stuks heeft gekregen, waarbij 4500 geschilderde vazen, 45 oude, 434 oorspronkelijk Italiaansche en 200 schilderijen uit den renaissance-tijd.

DUITSCHLAND.

Berlijn, 21 Sept. Het praalgraf voor wijlen koning Friedrich Wilhelm IV, in de Friedenskerk te Potsdam, thans voltooid zijnde, zal het stoffelijk overschot den 15 Oct. e. k., den verjaardag der geboorte van dien vorst, in alle stilte daarin bijgezet worden. De looden lijkkist, waarin het zal worden opgenomen, is voorzien van een verguld ijzeren deksel. Het kruis, dat boven het praalgraf zal worden opgerigt, onderscheidt zich door bijzondere pracht; het is mozaikagewijze ingelegd met geel en rood Belgisch, groen Grieksch en zwart en wit Italiaansch marmer; tot aanvulling der ronde lijnen, door dat gesteente gevormd, heeft men van Oostersch porphyr gebruik gemaakt.

— Te Tryzias, een dorp niet verre van het stadje Wolbrom in Polen, heeft een tachtigjarig grijsaard dezer dagen nabij zijne woning een houtmijt opgestapeld, dien vervolgens beklommen, in brand gestoken en rustig het oogenblik afgewacht, dat de vlammen hem bereikten om hem tot asch te verteren. De oorzaak van dezen zelfmoord wordt gezocht in de slechte behandeling, die de oude man van zijne huisgenooten ondervond.

— De geruchten, nopens de aanvragen, om bij gelegenheid der krooningsplegtigheden in den adelstand te worden verheven, moeten zeer overdreven zijn; zoo b. v. werd beweerd, dat alleen uit de Rhijnstreken een 1000tal dergelijke aanvragen bij den koning waren ingekomen. Uit goede bron wordt thans echter verzekerd, dat het getal dergelijke verzoeken zeer matig is, en dat de meesten daarvan het herinieuwen van adelijke titels ten doel hebben. Overigens moeten de aanvragers meestal tot de klasse der grondeigenaars behooren.

Bruchsal, 24 September. Laat in den nacht is de behandeling der zaak van Oscar Becker afgeloopen en de beklaagde, wegens poging tot moord op den persoon van den koning van Pruissen, tot twintigjarige tuchthuisstraf en daaropvolgende verbanning veroordeeld. De beschuldigde lachte toen zijn vonnis hem werd aangekondigd.

— Bij gelegenheid van de onthulling van het standbeeld te Hanover, opgerigt ter eere van wijlen Koning Ernst Augustus, schijnt de Heer von Malortie, opperhofmaarschalk, in zijne rede bij die gelegenheid gehouden, geene woorden genoeg te hebben kunnen vinden om den overleden Koning en diens gansche geslacht naar zijn verlangen te verheffen. Hij verklaarde bij die gelegenheid o. a. dat geen vorstenhuis in Europa zich met dat des overleden Konings kon gelijkstellen, dat geen vorst ooit grooteren roem had behaald of de liefde en gehechtheid zijner onderdanen ooit in die mate had verworven als Koning Ernst August!

— Van de 25 getuigen welke in de zaak tegen Oscar Becker gehoord werden, zijn slechts 15 opgeroepen, om voor de jury te Bruchsal te verschijnen. De voornaamste getuigen, welke Becker aan het gregt overleverden, zijn graaf Flemming, Pruissisch gezant, die den koning, tijdens den aanslag, op de wandeling vergezelde; voorts de heeren Brandt, particulier uit Berlijn, Süpfle, procureur uit Gernsbach, en Schill, referendaris uit Achern. Als verdediger is aan Becker toegevoegd de advocaat Ree.

— De *Pesther Lloyd* laat zich van hier schrijven, dat de staatsminister von Schmerling, half ernstig, half schertsend tot een Hongaarsch cavalier moet gezegd hebben: »De trotsche Magyaren zullen het nog zoo ver brengen, dat zij bij die Zwaabsche ministers zullen komen bidden om een beetje vrijheid!"

ITALIE.

Turin, 25 September. Eenige oproerige volksdemonstratien hebben den 24sten te Bologna plaats gehad, ten gevolge van den buitengewoon hoogen prijs der levensmiddelen. De autoriteiten hebben maatregelen genomen, om verdere wanordelijkheden te voorkomen. Verschillende belhamels zijn gearresteerd. Talrijke patrouilles doorkruisen de stad. De rust is hersteld.

Italiaansche leening 71.90.

— Graaf Giulini Della Porta, president van den provincialen raad te Milaan, heeft heden kennis gegeven dat Garibaldi besloten heeft Italië niet te verlaten.

RUSLAND.

St. Petersburg, 9 Sept. De keizer en de keizerin hebben den 6den Sebastopol verlaten, het St. George-klooster en Balaklava bezocht, en zijn denzelfden te avond Livadia aangekomen.

— Heden werd hier zekere Grass, een door de burgers gehaat persoon, op straat beleedigd, naardien men hem voor een spion aanzag. Naauwelijks had zijn stok opgeheven, om den beleediger te tuchtigen, of hij werd door de toegeschoten menigte omringd, geslagen en op den grond geworpen, ten gevolge waarvan hij eenige uren later is overleden.

TURKIJE.

Uit Konstantinopel wordt gemeld, dat eene Italiaansche, die bekend was wegens haar slecht levensgedrag, onlangs te Pera is gearresteerd, als schuldig aan den moord van een Persischen koopman. Bij de gedane huiszoeking werden nog een aantal lijken en verscheiden menschenbeenderen en doodskoppen gevonden. Hoewel de gearresteerde slechts elf moorden heeft bekend, schat men het getal vermoorden op een vijftigtal. De vrouw werd veroordeeld, om voor haar huis te worden opgehangen. Den dag voordat dit vonnis zou worden voltrokken, werd zij in de wijk rondgeleid, terwijl zij op hare borst een bord droeg, waarop hare misdaden waren vermeld, doch den volgenden dag werd het vonnis niet voltrokken: zij had van den minister van justitie tegen betaling eene groote geldsom gratie van de doodstraf verkregen, welke in verbanning is veranderd.

JAPAN.

Nadat in de maand Julij de verschillende diplomatieke agenten te Jedo het voorstel van het Japansche gouvernement voorloopig hadden aangenomen om hunne legatiën te vestigen op een ruim, afgezonderd terrein, met gracht en wal voorzien, heeft de Japansche regering spoedig daarop een ander voorstel gedaan om intusschen voor hen een tijdelijk verblijf interuimen in een lusttuin van den Taikoen zelven, aan den baai van Jedo gelegen.

Deze tuin is een uitgestrekt park, geheel omringd van grachten en hooge muren, waarin de Taikoen soms eenige dagen in het warme jaargetijde doorbrengt. Binnen eenige maanden zonde een gedeelte der aldaar aanwezige gebouwen voor de legatiën ingerigt zijn. De Japansche regering konde voorzeker geen grooter bewijs van haren goeden wil geven, dan door zulk een verblijf, al ware het ook slechts tijdelijk, aan de vreemdelingen afte staan. Om verschillende redenen is echter van dit aanbod geen gebruik gemaakt kunnen worden.

Niet alleen te Jedo, maar ook te Jokahama toonde de Japansche regering hare bezorgdheid voor de veiligheid der vreemdelingen. De bewaking dezer laatste plaats is thans aan twee landsheeren opgedragen, die gezamenlijk verschillende posten bezetten en des nachts de ronde doen, terwijl een aantal booten met ambtenaren en gewapenden steeds, ook des nachts, heen en weder varen om de verschillende Japansche vaartuigen, welke op de reede komen, te onderzoeken.

Twee voorvallen, hoewel onbeduidend in de gevolgen, hebben echter in den loop der maand Augustus bevestigd het beweren van de Japansche ministers, dat zij zich zelven niet veilig rekenden en volstrekt niet konden instaan voor de herhaling van een aanval als die op de Engelsche legatie. In het begin dier maand begaf zich één der ministers van buitenlandsche zaken naar het paleis, toen hij op weg werd aangevallen, volgens sommigen door één persoon, die genaderd was onder den schijn van een smeekschrift te willen overhandigen, volgens anderen door meerdere personen vereenigd. Het gelukte evenwel niet om tot den minister door te dringen en slechts een zijner dienaren werd ligt gewond. Eenige dagen later, in den nacht van den 17den Augustus, bemerkte de wacht bij de Americaansche legatie eenige lieden, die bezig waren met de palissade rondom het erf te verbreken. Onmiddelijk werd de alarmklok geluid en was alles in de weer, doch twee schoten op die lieden gelost, waren voldoende om hen in allerijl te doen vlugten.

De bloedige gevechten, welke herhaaldelijk op den openbaren weg te Jedo plaats hebben tusschen keizerlijke officieren en die der landsheeren, toonen buitendien genoeg aan, dat de staat van zaken aldaar wer-kelijk niet rustig is.

Intusschen breidt Jokohama zich voortdurend uit; de zoogenoemde nieuwe concessie is bijna geheel met huizen bebouwd en thans is men bezig met alweder een nieuw terrein daartoe in te rigten door demping en ophooging van eene moerassige streek gronds, tot nu toe voor rijstvelden gebruikt.

De uitvoer, vooral van thee en ruwe zijde, neemt meer en meer toe, terwijl ook vele invoer-artikelen zooals katoenen stoffen en glas, steeds ruimen aftrek vinden.

Uit andere zaken blijkt ook, dat de ontwikkeling van handel en nijverheid eerder door de Japansche regering begunstigd, dan tegengegaan wordt; een Americaansch koopvaardijschip is door haar gekocht, zooals men zegt, met het doel om regtstreeksch handel op China te drijven, terwijl tot betere ontginning der mijnen 2 ingenieurs uit de Vereenigde Staten van Noord-America ontboden zijn, die, even als diegenen, welke uit Nederland zijn aangevraagd, eene maandelijksche bezoldiging van 400 dollars zullen genieten. Ook eene opname der Japansche wateren vindt geen verder verzet en een Engelsch eskader, bestaande uit een fregat en drie stoomkanonneerbooten, houdt zich daarmede onledig, na toegeven te hebben aan het verlangen van de Japansche zijde om Japansche officieren aan boord te nemen, ten einde mogelijke botsingen te voorkomen, indien soms het landen hier of daar op de kust noodzakelijk mogt zijn.

De officieren van het Japansche oorlogschip te Nagasaki hebben gebruik gemaakt van het achterblijven aldaar wegens ziekte van den luit. ter zee 1e klasse Cornelissen, om, toen hij hersteld was en geene gelegenheid vond om zich te Jokohama aan Hoord van de *Cachelot* te vervoegen, ondersigt in de zeevaart kunde van hem te verzoeken, aan welk verzoek door hem is voldaan.

(*Jav. Ct.*)

AMERICA.

Door den *New-York Herald* van 7 Sept. wordt de volgende verschrikkelijke episode uit den tegenwoordigen burgeroorlog medegedeeld. De separatisten in Missouri hadden namelijk de houten steunsels van een spoorwegbrug over Platte River, op den *Hannibal and St. Joseph Railroad* in brand gestoken en niet vuur gebluscht, toen het hout bijna doorgebrand was, zoodat voor den naderenden trein niet het minste vermoeden van het gevaar bestond. Ten gevolge daarvan stortte dan ook een passagiers nachttrein, waarop zich een honderdtal personen (mannen, vrouwen en kinderen) bevonden, in de diepte, waarvan er 17 gedood en verscheiden anderen vreeselijk verminkt werden. Later ontdekte men, dat de separatisten dit helsche verwoestingsmiddel op nog andere bruggen hadden toegepast.

ZEE- EN HANDELSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

Datum.		Vlag.	Naam van het schip.	Gezagvoerders.	Van		Naar
November	12	Nederlandsch	Provincie Drenthe	P. Hoekstra	Batavia	8 Nov.	Amsterdam
»	—	»	Wilhelmina Maria	C. [illegible]	»	10 »	»
»	14	Amerikaansch	[illegible]	J. L. Randell	Hongkong	18 Oct.	Sydney
»	—	Portugeesch	[illegible]	B. A. [illegible]	»	13 »	Melbourne met 19 chinezen
»	—	Engelsch	[illegible]	J. M. [illegible]	Foochow	20 Sept.	Londen
»	16	Deensch	P. C. [illegible]	[illegible]	»	18 Oct.	Falmouth pass. de heer [illegible]
»	—	Nederlandsch	[illegible]	W. Alberts [illegible]	Batavia		Amsterdam
»	—	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	16 Nov.	Padang
»	—	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible] Sept.	Engeland
»	—	Engelsch	[illegible]	J. Miles	[illegible]	[illegible]	Londen
»	17		[illegible]	R. W. [illegible]	[illegible]	1 Nov.	New-York
»	20	[illegible]	[illegible]	Thompson	New-Castle		Batavia

Aangekomen schepen te *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		AGENTEN.
November	16	Nederlandsch	schip	Deligence	L. Smit	Cheribon	11 Nov.	Dümmler & Co.
„	—	[illegible]	[illegible]	Hertog v. Saxe Weimar	J. Gilbert	Hongkong	8 Oct.	[illegible]
„	—	Ned. Indisch	stoomb.	Palembang Packet	J. F. Schoel	Palembang	12 Nov.	[illegible], Janssen & Co.
„	—	„	bark	Skanderia	D. F. Varkevisser	Banjermassing	4 „	[illegible]
„	—	Fransch	schip	Vellore	Didier	Samarang	[illegible]	[illegible] & Co.
„	17	Nederlandsch	brik	Bantam	M. G. van der Bolck	Manila	20 Oct.	[illegible] & Co.
„	—	Ned. Indisch	schip	India	Sech Bafadel	Padang	[illegible] Nov.	[illegible]
„	—	„	bark	Kim Tiangtaij	Kwee Getjeen	Cheribon	13 „	[illegible]
„	—	„	„	Oeij Sinjo	Oeij [illegible]	Passaroeang	[illegible]	[illegible]
„	18	Nederlandsch	„	[illegible]	P. F. Lange	Amsterdam	9 Julij	[illegible], Bezoet de Bie & Co.
„	—	Ned. Indisch	stoomb.	Palembang	Kraijer	Soerabaija	15 Nov.	[illegible] de Vries
„	—	Amerikaansch	schip	Mary Bradford	Thompson	New-Castle	22 Sept.	[illegible], Stricker & Co.
„	19	Nederlandsch	bark	Radboud van [illegible]	S. van den Hoff	Rotterdam	[illegible]	[illegible], Wiltens, Belle & Co.
„	—	Fransch	stoomb.	Le Phase	Lt. t/s. le kl. M. de Foucault	China	12 Oct.	
„	20	Ned. Indisch	bark	Sara Eleonora	H. F. Reiziger	Samarang	11 Nov.	Rosseletie & Co.
„	—	Gouv.	stoomb.	de Brak	[illegible]	Muntok		

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR.
November	17	Hamburg	bark	Johanna Stoll	R. N. Koch	Soerabaija
„	19	Ned. Indisch	stoomb.	Oenarang	S. van Hulstijn	Samarang en Soerabaija
„	20	Nederlandsch	bark	Dina	Rademakers	Rotterdam
„	—	„	„	Scheveningen	S. van der Velde	Cheribon en Samarang
„	—	„	„	Johanna Maria	P. J. Dam	Samarang
„	—	Ned. Indisch	brik	Fathool Main	Sech Ramasmoes	Lampongs
„	—	„	schoen.	Padang	Tan Imoeij	Muntok
„	—	„	bark	Batavia	Oeij Saowie	Pecalongan via Cher. en Tagal
„	—	„	stoomb.	Palembang Packet	J. F. Schoel	Samarang en Soerabaija
„	—	Fransch	schip	Jules Cesard	E. Roperts	Manilla

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	schip	Bern. Hertog v. Saxe Weimar	C. J. J. M. Gilbert		[illegible] Koperwuit & Co.
„	bark	Loopuit	van der Hidde	Soerabaija	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
„	schip	Jacoba Cornelia Clasina	Delclisour		Schimmelpenninck & Co.
„	„	Cornelia	G. de Vries	Nederland	Van Ommeren, Rueb & Co.
„	bark	Nieuw Lekkerland	Hoffman		„
„	„	Wilhelmina	Ibsen	Soerabaija	
„	brik	Bantam	van der Bolck		
„	schip	Kortenaar	A. Glasener		J. Cesard & Co.
„	„	Stad Leijden	van de Poll	Amsterdam	Dümmler & Co.
Ned. Indisch	schoener	Bintang Toedjoe*	Tan Hing		Consignee
„	„	As-Itanie*	Said Segaf	Samarang	
„	brik	Marzoek*	Sech Bagawie		
„	bark	Lidroesie*	Sech bin Sahier		„
„	„	Oedjong Pandan*	Lim Goanling	Palembang	„
„	„	Anis Balhair*	Sech bin Soeukar		
„	„	Skanderia*	Varkevisser		
„	„	Kim Tiangtaij*	Kwee Getjeen	Palembang	„
„	schip	India	Sech Bafadal		„
„	bark	Picture*	H. Leonhardt		Wm. Cores de Vries.
„	„	Djelanie*	Seid bin Atis	Palembang	Baljé, Janssen & Co.
„	brik	Kaliemnas*	Sech Soegee	Palembang en Muntok	
Engelsch	bark	Eliza Thornton*	Maxwell		Martin, Dyce & Co.
„	„	Eleonara*	Beater	Singapore	Pitcairn, Syme & Co.
Hanover	schip	Kroonprins Ernst August*	P. C. Wilder		J. F. van Leeuwen & Co.
Amerikaansch	„	Rosetta*	Pierce		Paine, Stricker & Co.
„	bark	Agnes*	King		„
„	schip	Mary Bradford*	Thompson		„
„	„	Ceylon*	Sampson		Dümmler & Co.
Fransch	„	Vellore*	Didier	Frankrijk	J. Cesard & Co.

Aangekomen schepen te *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	DATUM.		VAN
November	7	Ned. Indisch	brik	Cheribon Packet	Sjarif Baharoen	27	Oct.	Poelo Laut
„	—	„	bark	Noe Manoel, Barie	Sahaboedin	26	„	Banjermassing
„	—	Nederlandsch	schip	Bellatrix	Sandberg	3	Nov.	Batavia
„	—	Ned. Indisch	bark	Alnoer	Sech Marzoekie	31	Oct.	„
„	—	Nederlandsch	„	Azia	Molenaar	2	Nov.	„
„	8	Ned. Indisch	stoomb.	Batavia	Neije	7	„	Soerabaija
„	—	„	bark	Emilie	de Wolff	6	Sept.	Hongkong
„	—	„	„	Kalimantan	Gouw Tjo Sing	31	Oct.	Batavia
„	9	„	stoomb.	Menado	Couteron	7	Nov.	„
„	10	„	brik	Hoat Hin	Koesnin	25	Oct.	Banjermassing
„	—	„	„	Fathus Soroer	Sech Bakrese	30	„	Batavia
„	11	Engelsch	schip	Radjah Serawak	John Taijlor	12	„	Macao
„	—	Ned. Indisch	stoomb.	Oenarang	van Hulstijn	10	Nov.	Soerabaija
„	—	„	bark	Justina	Tjoa Tjia Tjoan	29	Oct.	Riouw
„	—	„	brik	Passekan	Tan Siauw King	8	Nov.	Pecalongan
„	12	„	bark	Atidjatoor Rachman	Sech Bansir	11	Oct.	Amboina
„	—	Nederlandsch	brik	Maassluis	Post	7	Nov.	Batavia
„	—	Ned. Indisch	„	Atiatool Mola	Abdul Radjah	6	„	Grissee
„	—	„	schip	Kashal Hair	Sech Segaf	10	„	Tagal
„	13	Nederlandsch	„	Kandanghauer	Zeelt	8	„	Bat. via

Vertrokken schepen van *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
November	8	Amerikaansch	schip	East Indean	Craw	Passaroean
„	—	Ned. Indisch	bark	Polkus Sa-ada	Moh. Oemar	Pontianak
„	—	Fransch	schip	Le Vellore	Dirdier	Frankrijk
„	9	Ned. Indisch	stoomb.	Batavia	Neije	Batavia
„	10	„	bark	Thoa Lieng	Tjan Sienaik	Tagal
„	—	„	stoomb.	Menado	Couteron	Soerabaija
„	12	„	bark	Naim Balgair	Sech Baceeer	„
„	—	„	„	Abdoel Hassan	Said Segaf	„
„	—	„	schip	Sara Eleonora	Reiziger	Batavia
„	—	„	bark	Nawan Eljoessoor	Mouteiro	Grissee
„	—	„	stoomb.	Oenarang	van Hulstijn	Batavia
„	13	„	bark	Kim Hiagsing	Lim Siauw Tice	Muntok
„	14	„	brik	Cheribon Packet	Sjarif Baroen	Batavia

In lading liggende schepen te *Samarang*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	schoener	Sophia Amalia	Lourens	Nederland	Jacobson & Co.
„	bark	Hendrika	van Aalburg	„	„
„	„	Elisabeth	Speck	„	Dorrepaal & Co.
„	„	Zwerver	Franzen	„	Jacobson & Co.
„	„	Azia	Molenaar	„	Dorrepaal & Co.
„	schip	Bellatrix	Sandberg	„	„
„	brik	Maassluis	Post	„	van Maanen & Co.
„	schip	Kandanghauer	Zeelt	„	Dorrepaal & Co.
Hamburg	bark	San Francisco	Störjenbecker	„	Jacobson & Co.
„	„	Guinea	Bundesen		„
„	schip	Deutschland	Wesselhoeft		Mac Neill & Co.
Deensch	schoen.	Cadovius	Paulsen	de Golf van Persie	van de Broek & Veerman.
Engelsch	schip	Radja of Sarawak	John Taijlor		C. Dumnitz & Co.
„	bark	Zingara	Gould		Dorrepaal & Co.
Ned. Indisch	brik	Bassin Balhair	Sech Dahijman		Gezagvoerder.
„	bark	Ellen	Westholt	Batavia	B. Koperwuit & Co.
„	„	Cambo Tardia	Saed Salih		Gezagvoerder.
„	schoen.	Matinesh	Oewa Saleu		„
„	brik	Lina	Stoevesen		„
„	schoen.	Machamed	van Gorling		„
„	bark	Alnoer	Sech Marzoekie	Batavia	„
„	„	Emilie	de Wolff		„
„	brik	Fathus Soroer	Sech Bakrese		„
„	„	Hoat Hien	Koesin		„
„	bark	Justina	Tjoa Tjia Tjoan		„
„	„	Atidjatoor Rachman	Sech Bansoer		„
„	schip	Kas Balhair	Said Segaf		„

Aangekomen schepen te *Soerabaija*.

DATUM		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN
November	11	Z. M.	stoomj.	Phoenix	Lt. t/z. 1 kl. Niertram	Batavia
„	12	Nederlandsch	bark	Bacht Mantana	Said Habseij	Samarang
„	—	„	stoomb.	Menado	Couteron	„
„	13	„	„	Palembang	Kraijer	Batavia
„	14	Gouv.	„	[illegible]	Huisman	Lassem
„	—	Nederlandsch	bark	[illegible]	Behrin	Batavia
„	—	„	„	P. Schoonmaker	van Vurslen	„
„	—	„	„	Argo	van Taeton	„
„	—	Ned. Indisch	„	Fathool Hassan	Said Assgaf	„
„	—	„	„	Hood Hood	Sech Matrap	„
„	—	„	„	Atiatool Bariz	Said Salim Segaf	„

Vertrokken schepen van *Soerabaija*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR.
November	8	Ned. Indisch	bark	Fathal Haer	Nje Soetie	Grissee
„	9	Nederlandsch	„	de Noordster	Luteijn	Panaroekan
„	—	Z. M.	stoomj.	Reinier Claessen	Lt. t/z. 1e kl. Meddeman	Batavia.
„	10	Nederlandsch	bark	Henriette	Gerrits	Tjilatjap
„	—	Ned. Indisch	„	Oenarang	van Hulstijn	Samarang
„	11	„	„	Rachmanie	Marzoek Osman	Banjermassing.
„	12	Nederlandsch	„	van Heemskerk	Kooling	Passaroean
„	—	Ned. Indisch	„	Nijverheid	Said Saline	Grissee
„	—	„	„	Amana Toer Rachman	Said Almachiaur	Banjermassing
„	13	Engelsch	„	Swan	Craig	Balie
„	14	Ned. Indisch	stoomb.	Menado	Couteron	Molukes

In lading liggende schepen te *Soerabaija*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Hamburg	bark	Antonia	Beck		Fraser, Eaton & Co.
Nederlandsch	„	Willem Daniel	de Jong	Nederland	„
„	„	Telegraph	Reeluft	„	„
Engelsch	„	George	Howes		„
„	„	Richard Thornton	Sinclair		„
Nederlandsch	„	Weltevreden	Dünkler	Nederland	J. F. van Leeuwen & Co.
„	„	Antonia Petronella	Veereudijk	„	„
„	„	Nova Zembla	Mertijk	„	„
„	„	Elisabeth & Joseph	Luited	Makassar	D. Hoijenwalt & Co.
„	„	Koning Vincentius van Paulo	Vosber	Nederland	Bt. van Beinek & Co.

Aangekomen schepen te *Pasoeroean*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN
November	7	Nederlandsch	schip	S. van Heel	Dieta	Soerabaija
„	8	„	„	Jacob Roggeveen	Vos van Marken	„
„	9	„	„	Cornelia Mathilda	Snoeij	Probolingo
„	—	„	„	Anna	Bok	Soerabaija
„	—	Ned. Indisch	brik	Joesrool Kasim	Sech Aboebakar	Beliling
„	12	„	„	Noerhasim	Said Madehie	„
„	—	Hamburg	schip	Manila	Behrens	Batavia

Vertrokken schepen van *Pasoeroean*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
October	9	Ned. Indisch	brik	Rispil Hair	Jossoep Gaman	Soerabaija
November	11	Nederlandsch	schip	Tagal	Göbel	Nederland
„	—	„	„	Euterpe	Kuipers	„

In lading liggende schepen te *Pasoeroean*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	schip	Helevoetsluis	Vos	Nederland	Schimmelpenninck & Co.
„	„	Jeannette en Cornelia	Verhoeven	„	Gezagvoerder
„	„	S. van Heel	Dirks	„	„
„	„	Jacob Roggeveen	Vos van Marken	„	„
„	„	Cornelia Mathilda	Snoeij	„	„
„	„	Anna	Bok	„	„
Hamburg	„	D. F. Weber Sr.	Lerze	„	Fraser, Eaton & Co.
„	„	Manila	Behrens	„	„
Engelsch	bark	Adelicia	Hepurn	„	„

Vertrokken schepen van *Pecalongan*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Nov.	8	N. I.	brik	Passekan	Tan Sinking	Samarang

Aangekomen schepen te *Rembang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Nov.	7	N. I.	bark	Joe goan	Lim Djohie	Samarang

Aangekomen schepen te *Grissee*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Nov.	5	N. I.	bark	Johanna Elisabeth	Worthington	Verloren reis

Vertrokken schepen van *Grissee*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Nov.	5	N. I.	brik	Inghie	Oeij Hokkie	Riouw
„	—	„	bark	Tsijoop Kwee	Moh. Saleg	Pagatten
„	6	„	„	Atiatool Molaio	Abd. Radj.	Samarang
„	—	„	brik	Rachmanie	Osman	Soerabaija

Aangekomen schepen te *Sumanap*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Nov.	4	N. I.	brik	Fathal Hair	Moulahailla	Sumbawa
„	—	Ned.	schip	Straat Bali	Bakker	Batavia.

Vertrokken schepen van *Patjitan*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Oct.	31	N. I.	schip	Johanna	Theies	Wijnkoopsbaai

Aangekomen schepen te *Panaroekan*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Oct.	27	Ned.	bark	Eugenie	Bargman	Besoeki
„	29	„	„	Grondwet	Kammings	Cheribon

Aangekomen schepen te *[illegible]*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Nov.	1	N. I.	stoomb.	Palembang	[illegible]	[illegible]
„	—	„	bark	Jane	[illegible]	Sumanap

Vertrokken schepen van *Tjilatjap*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Nov.	3	Ned.	bark	Arlequin	Singer	Rotterdam
„	6	N. I.	stoomb.	Palembang	Kramer	Batavia

Aangekomen schepen te *Banjoewangi*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Oct.	31	Ned.	brik	Elisabeth Jacoba	Lucas	Amsterdam

Vertrokken schepen van *Banjoewangi*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Nov.	1	Ned.	brik	Elisabeth Jacoba	Lucas	Soerabaija

Aangekomen schepen te *Muntok*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Oct.	16	N. I.	stoomb.	Koningin der Nederl.	Lewis	Singapore
„	—	„	„	Macasser	Bieringa	Batavia
„	18	„	bark	Anoear Salim	Said Adehie	Riouw
„	—	Gouv.	stoomb.	Brembeek	Everaars	Palembang
„	22	N. I.	schoen.	Srie Cheribon	Engtje	Cheribon
„	25	„	brik	Marzoek	Sech Bagaw	Soengsliat
„	28	Gouv.	stoomb.	Brembeek	Everaars	Pankalpinang
„	—	N. I.	schoen.	Apiemas	Lim Njat Tjoeij	Cheribon
„	—	„	„	Srie Boslan	Tjeng Asoe	Blinjo
„	—	„	„	Louisa	Lim Boengiok	Singapore
„	—	„	bark	Justina	Tjoa Tjintjoan	Riouw
„	—	Balin.	schoen.	Noerman	Intje Taijoep	Besoeki

Vertrokken schepen van *Muntok*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Oct.	15	N. I.	stoomb.	Palembang Packet	Schoel	Batavia
„	16	„	„	Koningin der Nederl.	Lewis	„
„	—	„	„	Macasser	Bieringa	Singapore
„	17	Gouv.	„	Brembeek	Everaars	Palembang
„	19	N. I.	bark	Majmoen	Said Bark	Blinjo
„	22	Gouv.	stoomb.	Brembeek	Everaars	Soengsliat
„	25	N. I.	schoen.	Srie Cheribon	Is Engtje	Palembang
„	26	„	brik	Marzoek	Sech Bagaw	Batavia
„	30	„	schoen.	Justina	Tjoa Tjintjoan	Samarang
„	—	„	bark	Apiemas	Lim Njattjoeij	Singapore
„	—	„	„	Srie Boslan	Tjeng Asoe	„
„	30	„	bark	Faid Alim	Said Soleiman	„

Aangekomen schepen te *Riouw*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Oct. 19	N. I.	bark	Djelanie..........	Said Alie.....	Singapore

Vertrokken schepen van *Riouw*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Oct. 17	N. I.	schip	Justina...........	Tion Tjuntjoan	Muntok
„ —	„	„	Kim Tiauheat.......	Tan Hoktjoan	Samarang
„ 21	„	„	Djelarie..........	Said Alie....	Batavia
„ 30	„	schoen.	Kim Tjiat Tiang.....	Io Ing An....	„
Nov. 1	„	bark	Goanlie............	IJoen Goan...	Soerabaija

Aangekomen schepen te Padang.

Den 27 Oct. Ned. Ind. stoomb. Padang, gez. A. Guijot, van Batavia den 23 via Benkoelen.

Den 27 Oct. Ned. brik Princes Amelie, gez. Groeneveld, van Amsterdam den 10 Julij

Den 27 Oct. Amerik. bark Rocket, gez. Saunders van Poelo Pinang den 19 September

Den 1 Nov. Ned. bark Generaal Michiels, gez. P. G. Visser, van Batavia den 10 dezer.

Vertrokken schepen van Padang.

Den 30 Oct. Ned. Ind. stoomb. Padang, gez. A. Guijot, naar Batavia

Marktprijzen.

Te BATAVIA, den 19 November 186.

BENAMING DER GOEDEREN.	PRIJZEN VAN	PRIJZEN TOT	AANMERKINGEN.
Arak Batavia.........℔ legg.	55.—	60.—	zer. afdoening.
Cassia Vera..................	....	....	niet aan de markt.
Cochenille	....	....	Idem.
Cubeben......................	65.—	....	nominaal.
Foelie N°. 1 Benkoelsche....	39.—	....	weinig handel
Gom Elastiek........℔ pic.	70.—	....	met afdoeningen.
„ Benzoin..................	35.—	65.—	geen transactien.
„ Dammar.........℔ pic.	21 —	24.—	met verkoopen.
Gutta Percha................	....	....	niets op de plaats.
Huiden, Koe..................	3.—	4.—	zonder vraag.
„ Buffel..........℔ st.	3.25	4 25	naar kwaliteit.
Indigo.......................	4,60	....	zeer gewild.
Japan Boomwas................	40 —	....	nominaal.
Kampher. Japan per Balie....	....	....	niet voorhanden.
Klapper Olie	22.—	23.—	verkoopen voor cons.
Koffij, Java................	35.50	....	Paman. oogst.
„ Padang..................	36.50	....	kl. afdoeningen.
Koper, Japansch.............	72.32	....	op vendutie verk.
Kruidnagelen..........per pd.	46.—	....	met verkoopen.
Notenmuscaat No. 1 Benk.....	50.—	70 —	nominaal.
Peper, zwarte...............	16.—	16. 50	afgedaan.
„ witte..................	30.—	....	
Rotting, Banjermassing.......	8.—	10.—	
„ Padang..................	6.—	....	met verkoopen.
Rijst, Indramaijoe met zakken.	205.—	....	afgedaan.
„ Witte Batavia 1e kwalit.	150.—	160.—	geringe voorraad.
„ „ „ 2e „........	125.—	130.—	levendig vraag.
„ Carga..................	125.—	....	geen voorraad.
Sandelhout..................	7.—	....	niet voorradig.
Sapanhout, Manila in Entrep.	6.—	....	nominaal
„ Java.........per pic.	3.—	....	
Suiker No. 16................	14.25	15.—	afgedaan
Tabaksbladeren	....	....	niet aan de markt.
Tamarinde....................	6.—	....	geen omzettingen.
Tin..........................	85.—	—......	met afdoeningen.
Was, Timor...................	190.—	....	begeerd.

Te SOERABAIJA, den 13 November.

Arak ℔ legger — Nominaal.
Kassia, Vera ℔ pic.
Huiden, Koe ℔ pic. *f* 35,— @ *f* 45,—
„ Buffel ℔ pic. *f* 16,— @ *f* 20.—
Koffij, Java ℔ pic. *f* 36,— Gevraagd.
„ West Ind. bereiding ℔ pic. *f* 36,— Afgedaan.
Kurkema ℔ pic.
Lange Peper ℔ pic.
Rotting ℔ pic. *f* 7,— @ *f* 9.—
Rijst witte ℔ koijang *f* 180 @ *f* 200.—
„ carga „ *f* 150 @ *f* 170.—
Sapanhout ℔ pic. *f* 3.— @ *f* 4,—
Suiker No 16 ℔ pic. *f* 15,—
Tabaksbladeren ℔ pic.
Tamarinde ℔ pic.
Wisselkoers op Nederland *f* 100 @ *f* 100½.

Te PASOEROEAN, den 13 November.

Suiker, No. 16, ℔ pic. *f* 14¼. geboden, voor goed greinige kwaliteit.
Rijst (witte) ℔ koijang *f* 230,—
Id. (Carga) ℔ koijang *f* 200,—
Olie (Klapper) ℔ pic. *f* 26,—
Id. (Katjang) ℔ pic. *f* 24,—
Wisselkoers, pari.

Den 13den November, waren in 's Lands Pakhuizen afgeleverd, uit den oogst van 1861.

	Suiker Gouv. levering	vrije beschikking.
DER FABRIEK	PICOLS.	PICOLS
Wangoen Rede,	10,257—90	5,006—82
Ardjo Saria, „	14,180—	8,962—95
Ardie Redjo,	11,025—69	3,481—66
Yoso Wilangoen,	7,268—59	1,993—94
De Hoop,	13,754—43	3,001—97
Dieuaira Oost, „	9,800—	7,210—81
De Onderneming, „	11,050—	18,866—67
Wonö Redjo, „	12,690—	8,049—98
Kleerahan, „	10,304—	7,005—68
De Goede Hoop „	6,860—	5,006—68
Gaijam, „	10,998—	7,873—95
Becassie Oost, „	7,884—	10,091—90
Dankbaarheid,	5,845—17	3,609—58
Soeko Redjo, „	7,500—	11,616—69
Kawis Redjo,	9,424—05	3,618—64
Sarie Redjo, „	3,000——	1,649—57
Pleret,	11,556——	3,562—52
Te Zamen pic. suiker.	165,350—83	105,523—41
	128,482—78 „ koffij.	

N. B. van de Fabrieken met „ geteekend, is de Gouvernements levering afgeloopen.

Restant Produkten in 's Lands Pakhuizen den 13den November 1861.
pic. suiker oogst 1861.
103,234 „ koffij, 11 „ 1861.

Te SAMARANG, den 15 November.

Koffij, geen ter markt, tot *f* 38,— oogst 1860 op lev. afgedaan.
Suiker N°. 16, *f* 15,— in kranjangs, geboden met uitzondering van centrifugaarde stroopsuiker.
Indigo, *f* 4.75 afgedaan, thans tot dien prijs aangeboden.
Koehuiden, *f* 58, — à 60.— ℔ kodie naar gewigt.
Buffelhuiden, *f* 40, — ℔ kodie.
Staart Peper oogst opgeruimd.
Rijst ordinair wit, *f* 160 @ 170.— } ℔ koijang @ 28 pik. zonder zak.
„ carga, „ 140 @ 150.— }
Klapper Olie, *f* 37,—
Katjang „ „ 22,—
Rotting *f* 8,—
Kadjang Matten, *f* 7,½
Wisselkoers op Holland pari

Handelsberigten.

AAN- EN UITVOER TE BATAVIA,

VAN 12 TOT 15 NOVEMBER 1861.

Aanvoer.

Van Amerika per Amerikaansch schip *Ceijlon*, gez. Sampson, agt. Dummler en co.

407 ton. ijs, 406 vn. brood, 717 blokk. hout, 20 kn. ijellow metaal, 20 do. compositie spijkers, 50/2 van geraffineerde suiker, 30/2 kn. sassentongen, 25/2 do. erwten, 10/2 do. boonen, 125 vn. meel, 379 do. harst, 74 do. boter, 50 ks. kaas, 30/8 oxh wijn, 1450 ks. zeep, 14 kn. vernis, 5 ks. wijn, 236 roll. touw, 793 riemen, rustmolen, 4 ankers, 1 kt. kantoorbehoeften, 1 do. gereedschappen, 1 do. zagen, 1 rijtuig.
5 benties, 20 assen, 60 pr wielen,
2 kn boeken, 20 do. drukken, *Dümmler en co.*
20 kn. dranken, *Paine, Stricker en co.*
4 kn. koopwaren, 60 ploegen en toebehooren, 12 ks. .... 14 coll. rijtuigen, 16 pakk. boonen enz., 1 ijs kist, 6 pakk. laddus, 6 do. gereedschappen, 1 kt. crackers, 16 kn. meubelen, *Ageulan.*
5 kn. kramerijen, ..., ... klokken, *Overbeek.*
325 vn. meel, 40 bn. manufact, 1 kt. monsters, *H. en A. Strauss.*
300 vn. meel, *Schimmelpenninck en co.*

Van Bombay en Bushire per Ned. bark *Wilhelmina*, gez. Ihnen, agt. van Ommeren, Rueb en co.

5263 zakk. tarwe, 350 kalb. ghee, 9 zakk. amandelen, 90 ks. noten, 195 zakk. zaden, 189 kn. rozenwater, 10 zakk. gram, 134 kn. amandelen, 262 coll. ghie, 16 pakk. comijnzaad, 150 kalb. wijn, 13 kn. rozenwater, 10 pakk. zwartzaad, 426 kalb. ghee, 16 pakk. rozijnen, 8 kalb. wijn, 7 ks. specie, . pakk. was, 189 zakk. coriandersaad, 212 kn. zeep, 68 coll. was, 39 do. touw, 11 kn. was, 6 do. castorolie, 50 md. wijn, 1125 zakk. tarwe, *Arathoon.*
23 pakk. noten, 1 kt specie, 2 kn. carpetten, *Gasper en co.*
49 kalb. wijn, *Thomas en co.*

Van Liverpool per Eng. bark *Eleonora*, gez. Bloxter, agt. Pitcairn, Sijme en co

30 vn. tongen, 5 stav. ijzer, 90 ankers, 379 coll manufact., *Pitcairn, Sijme en co.*
136 coll manufact., *Martin, Dyce en co.*
18 coll. manufact., *Borneo Comp Limited.*
115 coll. manufact., *Burt, Myrtle en co*
5 coll. manufact., 9 do. machinerien, *Maclaine, Watson en co.*
78 bund. en 115 ps. plaatijzer, 203 bund. en 1340 stav. ijzer, 145 md. aardewerk, 150 coll. manufact, *Tolson, Hunt en co.*
3 coll. manufact, *Wilson en co.*
1500 ks. zeep, *Hunter, Houghton en co.*
14 coll. manufact, *Adam en co*
3 coll. dekens, *Pandel en Stiehaus.*
55 ton. steenkolen, *Order.*
114 kanonnen, 40 kn. ijzerwerk, 20 do. manufact., *Lading voor Singapore.*
2 kn. diversen, *John Gordon.*
1 kt. diversen, *Edwards.*
1 kt. diversen, *Francis*

Van Rotterdam per Ned. schip *Kortenaar*, gez. Glatener, agt. J. Cezard en co.

199/m steenen, 10 kn. kaas, *Order.*
1 kt parapluien, 1 do rijtuig, *Moll.*
49 coll. manufact., *Niederer en co.*
39 vn. aardewerk, *C. Bahre en G. Kinder.*
300 kn zeep, 20 do. blaaskoper, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
7 kn. speelkaarten,
487 ps. gaspijpen, 30 lantaarn palen, 5 kn. ijzerwerk, 80/m gietijzer, *Enthoven en co.*
500 keld. genever, *Arnold en Zonen.*
500 keld. genever, 1 kt. blikwerk, *Cassalette en co.*
100 keld. genever, *van Ommeren, Rueb en co.*
14 kn. manufact., 7 do. parelen, *E. Moormann en co.*
100 vs. boter, *Hagedorn, Plump en co.*
9 kn. garen, 20 do. thee ......, 51 coll. manufact., 100 vs. boter, *van Ommeren, Rueb en co.*
3 kn. boeken, 1 kt. photographien, *Lange en co.*
350 vs. boter. 48 vn. en 54 kn. wijn, 9 do. quininie, 6 do. papier, 2 do. diversen, 80 vn. spek, 9 do lijnmeel, 80 led. leggers, 45 coll. provisien, *J. Cezard en co.*
4 coll. manufact., *Busing, Schröder en co.*
6 bn. kurken, *Leon en Reiss.*
18 coll. manufact., 1 kt. koffers, 3 kn. hoeden, *Pandel en Stiehaus.*
1 kt. ijzerwerk, 1 do. potlood, 11 kn. kramerijen en ijzerwerk, *Hunter, Houghton en co.*
30 vn. spijkers, 50 bn. garens, 1 kt. diversen, *C. Bahre en G. Kinder.*
20 coll. ijzerwerk, *Mutsaerdorff, Wilmans, Ruys en co.*
50 kn. kaarsen, 45 vn. vleesch, 24 coll. manufact., ijzerwerk en kramerijen, 1 bl. woll goederen, ...
4 vn. madera, 20 pic. en 10 bn. garen, 30 led. leggers, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
2 pianos, *Adam en co.*
73 kn. wijn, *B. Kopersmit en co.*
10 kn. kramerijen, *A. Picard.*
7 kn. modewaren *Vauconsit.*
11 kn. shirtings, *J. F. van Leeuwen en co.*
55 led. leggers, *E. Moormann en co.*
45 led. leggers, *Engelhard en co*
4 kn. hoeden en lederwerk, 3 do. manufact., 100 vs. boter, 8 kn. kramerijen, *Gumprich en Strauss.*
1 kt. hoeden, *Bornand en co.*
1 kt. knoopen, *Hagedorn, Plump en co.*
4 kn. olijfolie, 68 vs. verfwaren, 6 kn. inkt, *van Riet en ter Gouw.*
11 kn. wijn, *Tolson, Hunt en co.*
1 kt. diversen, *Wehrij, Wille en co.*
8 kn. papier, *van Walcheren en van Dorp.*
200 keld. genever. *John Pryce en co*
150 vs. boter, 20 ps. ger. vleesch, 69 coll. provisien, *L. Platon en co.*
18 kn. rijtuigmakers benoodigheden, *Girandeau.*
5 kn. manufact., *Arnord en Zonen.*
10 vs. zilver munt, *N. H. M.*
8 kn. kramerijen en zweepen, 1 kt. woll. goederen, 1 do. goud galon, *H. en A. Straus*
2 orgels, 100 hammen, 25 ps zilver munt, 30 kn. provisien, *Gezagvoerder.*

Uitvoer.

Naar Singapore via Muntok en Riouw per N. I. stoomb. *Batavia*, gez. Neije, agt. W. Cores de Vries.

44400 zilv. munt, 1585 pic. gek. koper. duiten, 3 kn. doeken, 15 corg. zijden plangies, 20 do. doeken, 2 kn. kaijoepoetie olie, *lading Van Soerabija voor Singapore.*
487 pic. indigo, *f* 2595 zilv. munt, *van Samarang naar Singapore.*
2000 ps. zilv. munt, *Diverse Chinesen.*
600 ps. marm. steenen, *Martin Dyce en co.*
... legg. arak, 1 kt. grijnen uit enterp., *Hoeger en Schuurman.*
30 kn. wijn, en 27 ks. wijn uit enterp., *Hagedorn, Plump en co.*
4 bn. manufac. uit enterp., *Engelgard en co.*
1 bl. revolvers, *Pigeat.*
... zuigen, *Zuur*
... doeken, *E. Moormann en co.*
... pic. vogelnestjes, *Diverse Chinesen.*
... zilv. munt, *Pitcairn, Syme en co.*
f 2000 zilv. munt, *G. Balten.*
f 11745 zilv munt, *Borneo C. Limited.*

Voor Riouw.

f 101657 zilv. munt, 112 coll. div. gouv. goederen, *Gouvernement.*

Voor Padang.

19 kn milit. goederen, *Gouvernement.*

Voor Muntok.

1 vt. bier, 1 keld. genever uit enterp., *Winsser, de Lange en co.*
1 kt. blik katoen, *Said Hoesin Segaf.*
5 coll. gouv. goederen, *Gouvernement*
8 vn. bier 2 kn. provisien 2 do. wijn, *John Pryce en co.*

Naar Singapore per Eng. bark *Gertruida*, gez W Adley, agt. Arathoon.

18 kn. geweren, 50 do. sherry uit enterp. *Busing, Schröder en co*
9 kn. rijst, *Joakim.*
500 keld. genever uit enterp., *van Ommeren, Rueb en co.*

Naar Nederland via Indramaijoe, per Ned. schip *H ollandia*, gez. Ruige, agt. Dümmler en co.

63 led. leggers, *O. I. M. van Adm. en Lijfrente.*
100 pic. rotting, *van Berkeijn.*

Voor Tagal.

100 led. leggers, *O. I. M. van Adm. en Lijfrente.*
6 ks. provisien, *B. van Leeuwen en co*

Voor Samarang.

1 st. spek, uit entrep., *Dümmler en co.*

Naar Nederland.

50 pic. kaliatourhout, *J. F. Heckler.*
305 pic. koffij, 76 do. cassia, *Dümmler en co.*
120 pic. zwt. peper, 260 do. gomelastiek, 91/7 do. cassia, *Paine, Stricker en co*

Naar Nederland via Soerabaija per Hamb. schip *Bellios*, gez. Hansen, agt. E. Moormann en co.

100 legg. arak, 300 pic. gomdammer, *E. Moormann en co.*

Naar Sumanap per Ned. Ind. schip *Javaan*, gez. Sobels, agt. Paine, Stricker en co.

10 ps. hammen, 1 do. ger. vleesch, 4 kn. wijn, 20 vs. boter, *Gezagvoerder.*
20 vn. afget bier, 50 keld. genever, 20/m man sigaren, 20 ps. drills, 10 do. chintzen, *Paine, Stricker en co.*

Naar Nederland via Soerabaija per Ned. schip *Julia Claire*, gez. v. Oosteroem, agt. Paine, Stricker en co.

De aan boord gebleven lading van Nederland

747 pic. rijst, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
500 pic. rijst, *B. Kopersmit en co.*

Voor Soerabaija.

48 vn. afget bier, *B. van Leeuwen en co.*
10 bn. slendangs, uit entrep., *Arnold en Zonen.*
1 kt. regaal, *Agenten.*

Naar Nederland per Ned. schip *Rotterdam*, gez. Poort, agt. Reynst en Vinju

7230 pic. koffij, 700 do. tin, 200 do. rotting, 1500,02/100 en 9501,88/100 do. suiker, 12 kn. diversen, *N. H. M.*
10 coll. jap. goederen, *Cassalette en co.*
11 pic. koffij, 8 kn. en 1 blik. thee, 11 pic. rijst, 12 kn. confituren, *Reynst en Vinju.*

Naar Samarang per Ned. schip *Theodora Mechtilda*, gez. Boshouwer, agt. Paine, Stricker en co.

16 kn. blik katoen, 1 kt. haar kammen, 1 do. brand ijzer, 1 do. slagnummers, 3 kn. sikken, 1 kt. hals doeken, 6 kn. pijpen, 570 blokk. lood, 150 bn. drillings, 10/m metselsteenen, 1 kt. hammen, 2 kn. vleesch, 4 do. spek, 4 do. rolpens, *Aan boord gebleven lading van Nederland.*
6 kn. kantoorbehoeften, *N. H. M.*
2 ks. galon, *Paine, Stricker en co.*
5 vs. zilver munt, 9 kn. gereedschappen, 2088 marmer steenen, 5 kn. meubelen, 50 md. min. water, 200 hammen, 28 ps. vleesch, 10 vn. spek, 75 vs. boter, 36 kn. wijn, *En verder de aan boord gebleven lading van Nederland, voor Samarang.*

AANVOER TE PADANG.

VAN 26 October tot 2 Nov. 1861

Van Amsterdam per Ned. brik *Princes Amelie*, gez. Groeneveld.

10 kn. spreqen, 8 do. slagnummers, 2 do. schoenen, 2 do. diversen, 1 kt. tafelmessen, 1 do. galon, 9 kn. doeken, 1 kt. paswerk, 5 kn. aardewerk, 6 kt. kommen, 1 do. vorken, 20 kn. witte shirtings, 29 do. wit katoen, 56 do. ruwe shirtings, 17 do. gedrukte, 39 do. bl. katoen, 45 bn. garen, 6 do. laken, *N. H. M.*
1 pak. monsters, 300 bund. staal, 245 kn. div. koopmanschappen, 40 korven, 440 vn. en 28 bn. koopmanschappen, 530 stav. ijzer, 200 kistjes, 240 tobb. en 1100 boss. staal, 200 hammen, *Purvis en co.*
24 kn. manufacturen, 1 kt. diversen, 60 ks. bitter, 65 ks. spiritus, keld. lijnolie, 50 vs. meruu, 20 kn. provisien, *H. van Rijckevorsel en co.*
1 kt. ijzerwerk, 9 kn. manufacturen, 14 do. koopmanschappen. *P. van Oversee en co.*
10 kn. wijn *de Weijer.*
7 kn idem. *Order.*
100 hammen, 5 kn. vleesch, 6 vs. spek, *van Zadelhoff.*
100 vs. spijker, 18 kn. provisien, 7 do. manufacturen, *Dummler en co.*
100 keld. genever, *Paine, Stricker en co.*
1 kt. diversen, *Knappert.*
1 kt. diversen, *van Bennekom.*
1 kt. diversen, *Lagers.*
1 kt. boeken, *Order.*
1 kt. diversen, *van Dijk.*
2 kn. diversen, *van Kappen.*
1 kt. kleederen, *Diemont.*
1 kt. diversen, *de Neve.*
1 piano, *Theuvenet.*
3 kt. papier, 11 kn. provisien, 4 vn. bier, *Koopmans.*
20 kn. kaarsen, *Becker.*
2 kn. ......, *Musch*

Van Boston via Singapore en Poelo Pinang per Amerik. bark *Rocket*, gez Saunders.

500 bn. gambier, 178 zakk. sago, 144 pic. sago, 185 do. rijst, 24 do. wit peper, 19 do. foelie, 317 do. huiden, 27 kn. en likeur, 2 kn. ...... matten, *Dümmler en co.*

Van elk in deze courant voorkomend artikel, dat geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, stelt zich verantwoordelijk voor de wet H. M. VAN DORP.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP TE BATAVIA.